

JEDAN GOSPODIN JEDNA VJERA JEDNO KRŠTENJE

TEMELJNA UČENJA ZA OBLIKOVANJE VJERE U
CRKVI ISUSA IZ NAZARETA

Glavni urednik
Frank M. Moore

Izvršni urednik
Merritt J. Nielson

Prevoditelj
Sanja Matasić

Teološki urednik za
hrvatski jezik
Dalia Matijević

Svi citati iz Svetoga pisma
preuzeti su iz Biblije u izdanju
"Kršćanska sadašnjost", 1987.
Ako je korišten drugi prijevod,
jasno je označeno.

Oblikovanje
Kevin Williamson

Fotografije
iStock, Carmen Ringhiser

Podržalo Vijeće generalnih predstojnika
Crkve Isusa iz Nazareta (C) 2017.
Sva prava pridržana.

SADRŽAJ

UVODNA POJAŠNENJA | ¶ 1-10

POVIJEST SPASENJA – STVARANJE, UTJELOVLJENJE, OBJAVA | ¶ 11-13

SVETO PISMO I OBLIKOVANJE VJERE | ¶ 14-22

OBRAZAC 1 – VJEROVANJE | ¶ 23-82

OBRAZAC 2 – SAKRAMENTI | ¶ 83-106

OBRAZAC 3 – DESET ZAPOVIJEDI | ¶ 107-141

OBRAZAC 4 – GOSPODINOVA MOLITVA | ¶ 142-163

**„TO JE DOBRO I UGODNO PRED BOGOM,
SPASITELJEM NAŠIM,
KOJI ŽELI DA SE SVI LJUDI
SPASE I DOĐU
DO POTPUNE SPOZNAJE ISTINE.
JER – JEDAN JE BOG,
JEDAN JE POSREDNIK
IZMEĐU BOGA I LJUDI:
ČOVJEK
KRIST ISUS...”**

1 Tim 2,3b-5

**„A OVO JE VJEČNI ŽIVOT:
SPOZNATI TEBE, JEDINO PRAVOG BOGA,
I ONOGA KOGA SI POSLAO,
ISUSA KRISTA.”**

Iv 17,3

**„SPASENJA NEMA NI PO JEDNOM DRUGOM,
JER JE POD NEBOM
TO JEDINO IME DANO LJUDIMA
PO KOJEM NAM SE TREBA SPASITI.”**

Dj 4,12

**„JA SAM PUT, ISTINA I ŽIVOT – REČE MU ISUS.
– NITKO NE DOLAZI OCU OSIM PO MENI.
KAD BISTE MENE POZNAVALI,
POZNAVALI BISTE I OCA MOG:
VI GA VEĆ SADA
POZNAJETE I VIDJELI STE GA!”**

Iv 14,6-7

ISPRAVNO UTEMELJENA I OBLIKOVANA VJERA

Svaka organizacija koja se održi tijekom vremena, svoju dugovječnost može pripisati dubokom suglasju između svrhe, vjerovanja i vrijednosti. To vrijedi i za Crkvu Isusa iz Nazareta. Nastala je kako bi propovijedala, poučavala i primjerom pokazala svetost srca i života, kao pravu srž svoga poziva da među narodima stvara kristolike učenike – sljedbenike Isusa Krista. Sadašnjost i budućnost naše denominacije ovisi o vjernom prihvaćanju Božjeg poziva, koji nam je Bog zadao kao jednoj od mnogih kršćanskih crkava.

Kako se naša denominacija širi na globalnoj razini, primjereno je odrediti ne samo osobine koje nas čine drugačijima nego i način na koji naša teologija proizlazi iz Svetoga pisma te prepoznati kako se tijekom više od dvije tisuće godina usklađivala s crkvenom tradicijom, s ljudskim razumom koji biva prosvijetljen Svetim Duhom te s kršćanskim iskustvom. To je svrha ove knjige.

Naši su duhovni preci razvili uvjerenja, ispovijedi vjere i učenja jer su se bojali da će kršćanski život izgubiti svoj prepoznatljiv oblik ako vjernici ne budu mogli javno svjedočiti i prihvaćati temeljna kršćanska uvjerenja.

Kršćanska je vjera više od razumskog znanja ili recitiranja dogmatskih učenja. Riječ je o posebnom načinu života prema obrascu koji se može opisati. Na primjer, kršćanska nada nije samo snaga pozitivnog mišljenja, nego očekivanje da je Bog u stanju donijeti pomirenje usred disfunkcionalnosti i beznađa grijeha te iz smrti podići novi život. U svojoj tradiciji, kažemo da je nada optimizam milosti. Stalni motiv tijekom propovijedanja i poučavanja temeljenih na Pismu i tradiciji jest da vjerska uvjerenja ne mogu biti utemeljena na nejasnim osjećajima i subjektivnim mišljenjima.

Doista, svrha je apostolskoga učenja definirati osnove, temeljna načela koja se već prakticiraju u kršćanskoj zajednici. Dokument javno prihvaćenog apostolskog učenja (katekizam) sadržava određenu razinu institucionalnog autoriteta, jer izrasta iz života Crkve. Ako obratimo pozornost na drevna vjerovanja, teološke ispovijedi i ostale povijesne vjerske dokumente, otkrivamo obrasce koji imaju snagu govoriti novim generacijama u neobičnom i izazovnom kontekstu 21. stoljeća. *Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje* teži da se ovaj povijesni proces nastavi u sadašnjosti, kako bi se pomoglo novim naraštajima vjernih kršćana da i dalje razvijaju temeljne vrijednosti naše denominacije: kršćanski duh, sveto življenje i misijsko djelovanje.

Naša je vizija da se ovim dokumentom učiniti znatno više od pukog predstavljanja informacija o Bogu ili o božanskom planu našega spasenja. Krajnji je cilj usredotočiti se na Boga i samo na Boga. On zaslužuje svu čast i slavu. Naše najuzvišenije slavljenje i obožavanje treba poteći iz svega što smo pročitali i razumjeli u ovim odlomcima. "O da bi ti se riječi usta mojih dopale, misli srca mojega, Gospode, utočište moje i Spasitelju moj!" (Ps 19,14; prijevod Šarić)

Ovu knjigu sačinjavaju četiri obrasca oblikovanja vjere: apostolsko vjerovanje, deset zapovijedi, sakramenti i Gospodinova molitva. Oni zajedno postavljaju novi okvir za istraživanje i razumijevanje kršćanske vjere koji svojom teološkom tradicijom podržava Crkva Isusa iz Nazareta.

Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje **slijedi četiri obrasca klasičnog oblikovanja temelja vjere:**

- 1. Vjerovanje**
- 2. Sakramenti**
- 3. Deset zapovijedi**
- 4. Gospodinova molitva**

UVODNA POJAŠNENJA

1. Što je *Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje*?

Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje predstavlja naziv široke svjetske inicijative definiranja temelja vjere pripadnika Crkve Isusa iz Nazareta (Ef 4,4-6).

2. Koja je svrha ove knjige?

Ovdje se iznosi temeljna doktrina u koju vjeruju i koju prakticiraju nazareni širom svijeta - nazareni kao dio globalne kršćanske zajednice, koji se koriste tradicionalnim, stoljećima starim predloškom vjerskih uputa kršćanske Crkve.

3. Tko je inicirao nastanak ove knjige?

Vijeće generalnih predstojnika potaknuo je nastanak ove knjige radi poticanja teološkog i doktrinarnog jedinstva među članovima globalne nezarenske obitelji.

4. Koja je forma ove knjige?

Knjiga slijedi kršćansko tradicionalno učenje, u formi pitanje-odgovor, s bilješkama i objašnjenjima iz Svetoga pisma, iz dokumenta *Temeljna načela vjere u Crkvi Isusa iz Nazareta* te drugih ključnih denominacijskih dokumenata.

5. Kako je knjiga strukturirana?

Podijeljena je u četiri glavna dijela nazvana Obrasci oblikovanja kršćanske vjere.

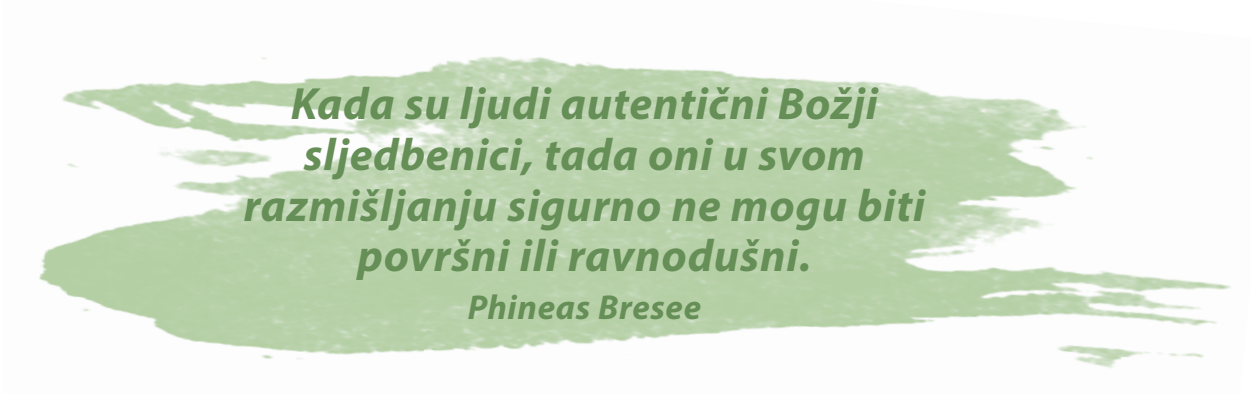
6. Koji se obrasci koriste u ovoj knjizi?

Koriste se četiri obrasca:

1. Vjerovanje - što Crkva vjeruje, ili ortodoksna teologija
2. Sakramenti - što Crkva štuje, ili sakramentalna teologija
3. Zapovijedi - što Crkva živi, ili moralna teologija
4. Gospodinova molitva - što Crkva moli, ili teologija posvećenja.

7. Kako razumijemo svrhu apostolskog vjerovanja, prvog obrasca oblikovanja kršćanske vjere?

Apostolsko je vjerovanje u kratkim crtama ispričana priča o povijesti spasenja.

***Kada su ljudi autentični Božji
sljedbenici, tada oni u svom
razmišljanju sigurno ne mogu biti
površni ili ravnodušni.***

Phineas Bresee

8. Kako razumijemo svrhu sakramenata, drugog obrasca oblikovanja kršćanske vjere?

Sakramenti Gospodnje večere i krštenja slave Božju milost u zajedničkom životu Crkve na njezinu hodočasničkom putu.

9. Kako razumijemo svrhu Deset zapovijedi, trećeg obrasca oblikovanja kršćanske vjere?

Deset zapovijedi predstavlja početak razumijevanja Božje težnje da s nama ostvari odnos te da mi ostvarimo odnose jedni s drugima. One vode i oblikuju našu osobnu priču. Zapovijedi nam pokazuju kako možemo biti dio Božje veličanstvene priče kao kristoliki učenici. Isus je u Matejevu evanđelju, od 5. do 7. poglavlja, koji se još nazivaju Propovijed na Gori, svojim sljedbenicima objasnio značenje zapovijedi. Posebno nas u Matejevu evanđelju 5,17-48 potiče da u duhu zapovijedi shvatimo krajnju Božju svrhu naših života.

10. Kako razumijemo svrhu Gospodinove molitve, četvrtog obrasca oblikovanja kršćanske vjere?

Gospodinova je molitva uzvišeni model za sve oblike molitve. Prosvjetljuje vjernike dok čitaju Pismo, daje smisao javnome bogoslužju, oplemenjuje male grupe u zajedništvu i posredovanju te oblikuje našu osobnu molitvenu praksu.

POVIJEST SPASENJA

STVARANJE, UTJELOVLJENJE, OBJAVA

11. Kojim događajima počinje povijest spasenja?

Sljedbeništvo je prvo što nas priprema za uspostavljanje vjere u kršćanskome životu. Priznajemo Boga, koji je beskrajno savršen i pokrenut svetom ljubavlju, slobodnom voljom stvorio muškarca i ženu kako bi s njima podijelio svoje postojanje (Post 1,27). Čak i kada su prvi ljudi prekinuli svoj odnos s Bogom, krenuo je za njima, nudeći im oprost i pomirenje. Kroz povijest spasenja, Bog je nastavio pozivati ljude cijeloga svijeta, razasute, nepokorne, duhovno disfunkcionalne, da dođu k Njemu, upoznaju ga i zavole svim srcem, dušom i svom snagom svojom (Pnz 6,5; Lk 10,27-28). Potom je u pravo vrijeme, Bog poslao svoga Sina, Riječ, u svijet kao Otkupitelja i Spasitelja da ispuni Božju svetu volju za ljudsku obitelj (Gal 4,4).

12. Koja je Isusova uloga u Božjem planu spasenja?

Isus Krist je Riječ koja je postala Tijelom, utjelovljenje Boga. U njemu je Bog nastavio pozivati sve ljude, odasvud, da ispunjeni Duhom Svetim postanu Božja djeca, „baštinici Božji, a subaštinici Kristovi“ (Rim 8,17). Da bi dosegnuo cijeli svijet Božjom radosnom viješću, Krist je odabrao apostole, poslao ih u svijet i ovlastio ih da naviještaju Evanđelje – radosnu vijest da je Kraljevstvo Božje došlo u osobi Isusa Krista (Mt 28,19-20). O snaženi Duhom Svetim da postanu Kristovi svjedoci (Iv 20,21-23), apostoli „odoše i počеше propovijedati svuda. Gospodin je s njima djelovao i potvrđivao Riječ čudesima što su je pratila.“ (Mk 16,20)

13. Koja je uloga kršćana u Božjem planu spasenja?

Oni koji su izabrani da odgovore na Kristov poziv da ga slijede, motivirani su ljubavlju prema Njemu da svugdje pronose Radosnu vijest. Evanđelje je neprocjenjivo blago (2. Kor 4,7), koje su prvo objavljivali apostoli, a potom vjerno nastavili objavljivati oni kojima su apostoli povjerali svoje poslanje. Svi su Kristovi sljedbenici pozvani da svoju vjeru prosljeđuju dalje, s naraštaja na naraštaj (Ps 78,4) i to ispovijedajući je, živeći, dijeleći i štujući kroz duhovno slavljenje, razgovore, pouku i molitvu (Dj 2,42).

SVETO PISMO

I OBLIKOVANJE VJERE

14. Na koje se načine prenosila Radosna vijest?

Božja je namjera da „se svi ljudi spase i dođu do spoznaje potpune istine“ (1. Tim 2,4). Bog želi da svi znaju za Radosnu vijest o Isusu Kristu, koju Novi zavjet naziva Evanđelje. Kristova zapovijed: „Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim“ (Mt 28,19) podrazumijeva potrebu usmenog prenošenja vjere. Osim živog prenošenja Radosne vijesti kroz usta svjedoka, oslanjamo se na Sveto pismo, koje je objava Evanđelja u pisanoj formi (Temeljna načela vjere, čl. 4).

15. Zašto vjerujemo da Pismo uči istinu?

Budući da je Bog nadahnuo Sveto pismo, uvjereni smo da ono poučava, bez pogreške, sve one istine „potrebne za naše spasenje, i da se ništa ne može dodatno tražiti od vjernika izvan onoga što Biblija kaže o spasenju“. Duh je Sveti nadahnuo ljudske autore Svetoga pisma, a oni su zapisali sve što nas Bog želi poučiti (2. Tim 3,15-17).

16. Po čemu je posebno Wesleyjevo razumijevanje Svetoga pisma?

John Wesley je naglašavao kako je poslušnost opipljiva, vidljiva i primjenjuje se svaki dan. „Kada Isusovi učenici žive kao da su im grijesi oprošteni, kada to pokazuju temeljitim svjedočenjem ponizne ljubavi ... tada se dokazuje Božanska narav Pisma ... Wesleyjci vjeruju da je utjelovljeno svjedočanstvo autoriteta Biblije znatno uvjerljivije od rasprava o nepogrešivosti samoga teksta.“ (Gregory S. Clapper, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 487-488)

Čl. 4. Sveto pismo

Vjerujemo da je Biblija u cijelosti nadahnuta Duhom Svetim. 66 knjiga Staroga i Novoga zavjeta kazuju nam sve što trebamo znati da bismo postigli svoje spasenje. Sva naša vjerska načela trebaju biti temeljena na Bibliji.

Luka 24,44-47; Ivan 10,35; 1. Korinćanima 15,3-4; 2. Timoteju 3,15-17; 1. Petrova 1,10-12; 2. Petrova 1,20-21

17. Što sadrži Biblija?

Biblija sadrži jedinstvenu zbirku svetih crkvenih spisa, poznatu pod imenom biblijski kanon, koji obuhvaća ukupno 66 knjiga, 39 knjiiga Staroga zavjeta i 27 knjiga Novoga zavjeta.

18. Je li Stari zavjet važan za kršćane?

Kršćani smatraju da su knjige Staroga zavjeta božanski nadahnute te da kao takve svjedoče o Božjoj spasonosnoj ljubavi. Stari zavjet otkriva tijek Božje priče o spasenju čovječanstva, a njegova je svrha, iznad svega, pripremiti Božji narod za dolazak Krista, Spasitelja svijeta.

19. Koja je važnost Novoga zavjeta za kršćane?

Knjige Novoga zavjeta otkrivaju krajnju istinu božanskog otkrivenja, dosljedno obznajući središnju važnost osobe Isusa Krista. Četiri evanđelja – Matejevo, Markovo, Lukino i Ivanovo - predstavljaju samo srce Pisma, pošto su njihovi autori bili ključni svjedoci Isusova života i učenja. Stoga im dajemo posebno mjesto u djelovanju i svjedočenju Crkve.

20. Kako razumijemo povezanost Staroga i Novoga zavjeta?

Sveto nam pismo omogućava jedinstveno razumijevanje kako se Bog objavljuje čovječanstvu. Božji plan spasenja i nadahnutost Starog i Novoga zavjeta, progresivno nam obznajući Božje otkrivenje. Stari je zavjet svojevrsna priprema i uvod u Novi zavjet, a Novi je zavjet potvrda ispunjenja Staroga zavjeta. Stari i Novi zavjet međusobno rasvijetljaju jedan drugoga. Pismo je potvrda vjere, hrana za dušu i izvor pouke za vjerne sljedbenike Isusa Krista.

21. Što je katekizam?

U ranijoj povijesti Crkve, pojam kateheze koristio se da bi se opisao trud Crkve da pouči učenike kako poprimiti kristovu osobnost i vrlinu, u svrhu izgradnje Kristova tijela (Ef 4,12-13). U toj tradiciji *Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje* nastavlja Kristovo poslanje stvaranja učenika u svim narodima svijeta; krsteći ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga; i poučavajući ih (kateheza) poslušnosti svemu što je Isus zapovjedio (Mt 28,19-20).

22. Koja je važnost dokumenta *Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje za Crkvu Isusa iz Nazareta*?

Ova je knjiga prva faza zajedničkoga napora u organskoj sintezi temeljnih izraza nazarenske doktrine. Nije toliko opsežna koliko pokazuje široku perspektivu onoga što vjerujemo. Istražujemo Sveto pismo i svoju teološku veslijansko-arminijansku tradiciju, stavljajući naglasak na potpuno posvećenje i praktično življenje u svetosti, kao i na odredbe službenih dokumenata Crkve Isusa iz Nazareta, koji objavljuju naša uvjerenja: Temeljna načela vjere, Izjave vjerovanja i Zavjet kršćanske osobnosti (*Priručnik, Crkva Isusa iz Nazareta*, ¶1–21.3).

Stoga se *Jedan Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje* može smatrati osnovom doktrinarnoga i teološkoga razumijevanja. Može se koristiti kao resurs u oblikovanju vjere nazarena u raznim etničkim i jezičnim skupinama diljem svijeta. Riječ je o djelu koje je tek u nastajanju, a koje će se dalje razvijati s vremenom.

SVETO PISMO

NAM POMAŽE DA RAZUMIJEMO

KAKO SE BOG

SAMO-OBJAVLJUJE

ČOVJEČANSTVU.

APOSTOLSKO VJEROVANJE

23. Prvi obrazac – Apostolsko vjerovanje, ili što Crkva vjeruje

„Jer, misija Crkve traži cjeloživotni angažman i Crkva je o tome od samih početaka vrlo pažljivo promišljala i govorila. Tijekom vremena, Crkva je u 'vjerovanjima' pažljivo izrazila svoja temeljna uvjerenja. Riječ 'vjerovanje' dolazi od latinske riječi *credo*, što znači 'vjerujem'. Vrlo su rano uvjerenja postala discipline, uz pomoć kojih su obraćenici ulazili u život Crkve. Izgleda da se Apostolsko vjerovanje razvilo iz rimskoga krsnog vjerovanja iz 2. stoljeća, a svoju je sadašnju formu poprimilo oko 700. godine. Ono priznaje Oca, Duha, Crkvu, uskrsnuće tijela, oprost i vječni život. No većinom je usmjereno na Isusa Krista... Vjerovanje naglašava Njegovo raspeće, silazak u pakao, uskrsnuće, uznesenje Ocu i budući povratak, kako bi sudio svijetu.“ (Russell Lovett, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 137-138)

„Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje.“

24. Što je Apostolsko vjerovanje?

Apostolsko je vjerovanje kratka povijest spasenja. Uvodna objava naše vjere izražena u vjerovanju počinje otkrivenjem Boga kao Oca, koji je stvorio nebo i zemlju, ishodište i temelj svih Božjih djela. Tako priznajemo prvu božansku osobu Svetoga Trojstva i potvrđujemo da je Bog Prvi i Posljednji, ishodište i ostvarenje svega što postoji (Temeljna načela vjere, čl. 1).

25. Zašto objava naše vjere počinje izjavom „Vjerujem u Boga“?

Izjava „Vjerujem u Boga“ je izvor svih drugih istina o čovječanstvu i svijetu, kao i o životima svih onih koji vjeruju u Boga. Vjera u Boga nas navodi da se Bogu obraćamo kao svom izvoru, omogućuje nam da ništa drugo ne volimo više od samoga Boga te da razumijemo kako Boga ništa drugo ne može zamijeniti.

26. Zašto ispovijedamo vjeru u samo jednoga Boga?

Bog se, kao Jedan, otkrio svome odabranome narodu Izraelu. „Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan“ (Pnz 6,4; Mk 12,29). Razumijemo da Bog sebe predstavlja kao onoga koji Jest, jer „Ako Bog nije jedan, on nije Bog“ (Tertulijan). Bog sebe nadalje opisuje kao „bogat ljubavlju i vjernošću“ (Izl 34,6). Ipak, čak i kad se Bog otkrije, ostaje tajna koja seže preko granica potpunog objašnjenja.

27. Pod kojim se imenom otkriva Bog?

Bog se Mojsiju objavio kao „Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev“ (Izl 3,6). Koristio se tajanstvenim imenom „Ja sam koji jesam“ (Izl 3,14) kako bi se razlikovao od svih drugih bogova. Isus se, također, predstavio božanskim imenom „Ja Jesam“ (Iv 8,28). Oba imena pretpostavljaju Boga kao izvor svega što postoji.

Apostolsko vjerovanje

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega,
Stvoritelja neba i zemlje.
I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga,
Gospodina našega,
koji je začet po Duhu Svetom,
rođen od Marije Djevice,
mučen pod Poncijem Pilatom,
raspet, umro i pokopan;
sašao nad pakao;
treći dan uskrsnuo od mrtvih;
uzašao na nebesa,
sjedi s desne Boga Oca svemogućega;
odonud će doći suditi žive i mrtve.
Vjerujem u Duha Svetoga,
svetu opću Crkvu, općinstvo svetih,
oproštenje grijeha,
uskrsnuće tijela i život vječni.
Amen.

Čl. 1. Trojedinstvo Boga

Vjerujemo u jednoga Boga koji je vječan i bezgraničan. On je stvoritelj i vladar svemira. On sve održava. Bog je svet u svakom dijelu svojega bića. On je sveta svjetlost i sveta ljubav. Bog je trojedno biće, što znači da nam se otkriva kao Otac, Sin i Duh Sveti.

Postanak 1; Levitski zakonik 19,2; Ponovljeni zakon 6,4-5; Izaija 5,16; 6,1-7; 40,18-31; Matej 3,16-17; 28,19-20; Ivan 14,6-27; 1. Korinćanima 8,6; 2. Korinćanima 13,14; Galaćanima 4,4-6; Efežanima 2,13-18; 1. Ivanova 1,5; 4,8

28. Zašto je važno otkrivanje Božjega imena?

Otkrivajući svoje ime, Bog saopćava tajnu svoga božanskoga postojanja. Bog je oduvijek i zauvijek, nadilazi svijet i njegovu povijest. On je stvoritelj neba i zemlje. On je uvijek vjeran i svome narodu donosi spasenje. Kao „Ja sam koji jesam“, Bog je izvor svega života, sve istine i sve ljubavi.

29. Koja je središnja tajna božanskoga bića?

Sveto je Trojstvo ključna tajna kršćanske vjere i vjernikova života. Prije Sinova utjelovljenja i dolaska Duha Svetoga, znamo vrlo malo o Trojstvu. Crkva ispovijeda vjeru u Trojstvo kao svoje vjerovanje u jedinstvenoga Boga koji se otkriva u tri osobe: Ocu, Sinu i Svetome Duhu. Svaka od tih osoba u jednakoj mjeri posjeduje puninu jedne i nedjeljive božanske prirode. One su nerazdvojive u svojoj

biti, kao i u svome djelovanju (vidjeti Temeljna načela vjere, čl. 1).

30. Zašto potvrđujemo: “U početku stvori Bog nebo i zemlju” (Post 1,1)?

Stvaranje je ključ razumijevanja širokog opsega svrhe Božjega spasenja. Stvaranje otkriva Božju snagu i ljepotu (Ps 8; 19,1-6). Također, ono je prvi korak priče o spasenju čovječanstva te povijesti vjere koja svoj vrhunac ima u Kristu. To je prvi odgovor na krajnja pitanja koja se tiču našega porijekla i naše sudbine.

31. Tko je stvorio svijet?

Jedan Bog, koji je Otac, Sin i Duh Sveti, jedini je i nedjeljivi izvršitelj stvaranja (Kol 1,15-17). Bog objavljuje svoju slavu, dobrotu, istinu i ljepotu kroz svoja djela stvaranja (Ps 19).

32. Što je Bog stvorio?

Kada vjernici priznaju svoju vjeru, objavljuju da je Bog Stvoritelj „svega što postoji, vidljivoga i nevidljivoga“ (Nicejsko vjerovanje, 325. godine). „Dobro stvorenje odražava svetoga Boga, savršeno dobrog i punoga ljubavi, Boga koji je oštro suprotstavljen sebičnim, hirovitim bogovima koje su štovala druga društva, u suprotnosti s kaosom koji su ti bogovi stvorili.“ (Russell Lovett, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 136).

33. Koje je čovjekovo mjesto u stvaranju?

Otkad su on ili ona stvoreni na Božju sliku, čovjek predstavlja vrhunac vidljivoga stvaranja. Adam i Eva bili su sposobni ući u zajedništvo s Bogom i slobodno voljeti svoga Stvoritelja.

34. Kako je nastao grijeh?

Naši praroditelji bili su također sposobni narušiti intiman odnos sa svojim Stvoriteljem. Zapravo, njihova je krivnja u tome što su se prepustili ponosu, prekinuli zajedništvo s Bogom i dopustili da u njihovim srcima umre povjerenje koje su imali u Stvoritelja. Oni su sebe i svoje potomke konačno lišili izvorne svete milosti koja je bila utkana u njihovo stvaranje. Njihov je grijeh postao grijeh svih nas. (Temeljna načela vjere, čl. 5)

35. Što je izvorni grijeh?

Izvorni je grijeh sebičnost i otuđenost od Boga i od drugih. Te su osobine sastavni dio svake ljudske osobe. Njihova se prisutnost očituje kada činimo grijeh. Grijeh predstavlja svjesno kršenje poznatoga Božjega zakona od strane moralno odgovorne osobe. Očituje se aktivnim činjenjem samoga grijeha, ili pasivnim činjenjem propusta ili zanemarivanja. (J. Gregory Crofford, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 500)

36. Što je Bog učinio nakon što je grijeh ušao u ljude?

Bog nije prepustio čovječanstvo snazi smrti. Umjesto toga, proglasio je da će zlo biti poraženo i da će ljudska vrsta biti otkupljena (Post 3,15). Ovaj je događaj bio prva objava Mesije Otkupitelja. (Temeljna načela vjere, čl. 6)

„I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega.“

37. Koje je značenje imena „Isus“?

Ime Isus znači „Bog spašava“. To ime je očitovanje Isusova identiteta i Njegova poslanja da „će spasiti svoj narod od grijeha“ (Mt 1,21). Ime Isus je postalo i objava same Crkve otkad je Petar izjavio: „Spasjenja nema ni po jednom drugom, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti.“ (Dj 4,12)

38. Koje je značenje titule „Krist“?

„Krist“ je grčka riječ za hebrejski naziv „Mesija“, što znači „pomazanik“. Isus je Krist jer je pomazan Duhom Svetim za misiju otkupljenja koju mu je povjerio Otac, „da dade svoj život kao otkup mjesto svih!“ (Mt 20,28)

39. Kako iz Pisma vidimo da je Isus jedini rođeni Božji Sin?

U dvije je prigode – pri Njegovu krštenju i tijekom preobraženja – glas Oca potvrdio da je Isus „ljubljeni Sin“ (Lk 3,22; Mk 9,7). Bog ga je poslao u svijet kao „Jednoga i jedinoga Sina.“ (1. Iv 4,9)

40. Što mislimo kada kažemo „Isus je Gospodin“?

Mislimo da nema višega autoriteta ni moći. Prema tomu, kada Crkva priznaje Isusa kao „Gospodina“ – time

Čl. 5. Grijeh

Vjerujemo da je grijeh došao na svijet u trenutku kada su naši praroditelji Adam i Eva odbili poslušati Boga. Njihov je grijeh donio smrt. Vjerujemo u dvije vrste grijeha: izvorni grijeh i osobni grijeh.

Vjerujemo da su, kao rezultat grijeha naših praroditelja, svi ljudi rođeni s izvorno iskvarenom prirodom. Ta grešna priroda odvaja nas od izvornoga stanja pravednosti koje je postojalo u vrijeme kada je Bog stvorio Adama i Evu. Duhovno smo mrtvi i trajno skloni zlu. Vjerujemo da grešna priroda ostaje u srcu kršćanina sve dok se potpuno ne očisti krštenjem u Duhu Svetome.

Izvorni se grijeh razlikuje od griješenja. Griješenje je unutrašnja sklonost koja nas potiče da činimo grešna djela. Ljudi se smatraju odgovornima za izvorni grijeh sve dok zanemaruju ili odbijaju Božje otkupljenje.

Izvorni grijeh: Postanak 3; 6,5; Job 15,14; Psalam 51,5; Jeremija 17,9-10; Marko 7,21-23; Rimljanima 1,18-25; 5,12-14; 7,1-8,9; 1. Korinćanima 3,1-4; Galaćanima 5,16-25; 1. Ivanova 1,7-8,

Čl. 2. Isus Krist

Vjerujemo u Isusa Krista, drugu osobu trojednoga Boga, koji je uvijek jedno s Ocem. Postao je čovjek kroz Svetoga Duha. Rođen je od Djevice Marije. Isus nije čovjek koji je postao Bog ni Bog koji se pojavio kao čovjek. Umjesto toga, on je potpuno Bog i potpuno čovjek. Njegove dvije prirode spojene su u jednu. On je Bog-čovjek.

Vjerujemo da je Isus Krist umro za naše grijeha i da je uskrsnuo od mrtvih sa savršenim ljudskim tijelom. Uzišao je na nebo i sada ondje posreduje za nas.

Matej 1,20-25; 16,15-16; Luka 1,26-35; Ivan 1,1-18; Djela 2,22-36; Rimljanima 8,3; 32-34; Galaćanima 4,4-5; Filipljanima 2,5-11; Kološanima 1,12-22; 1. Timoteju 6,14-16; Hebrejima 1,1-5; 7,22-28; 9,24-28; 1. Ivanova 1,1-3; 4,2-3, 15

potvrđuje Njegovu suverenost. Isus također kaže da je Njegov autoritet iznad oblasti prirode, zla, bolesti i smrti. Svojim uskrsnućem potvrdio je vlast nad svime. Vjerovanje jednostavno priznaje "da je Isus Krist Gospodin na slavu Boga Oca." (Fil 2,11)

„Koji je začat po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice“

41. Koje je značenje "utjelovljenja?"

Riječ „utjelovljenje“ označava misterij događaja kad je druga osoba Trojstva, Božji sin - Riječ, „postala tijelom i nastanila se među nama“ (Iv 1,14). Da bi nam donio spasenje, Bog je postao čovjekom. U svojoj se smrtnosti i grešnosti nismo mogli uspeti do Boga da bismo ostvarili svoje spasenje pa se, umjesto toga, On spustio među nas. Vjera u utjelovljenje gledište je svojstveno kršćanstvu. (Craig Keen, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 258)

Utjelovljenje znači da je Isus bio čovjek na isti način kao što smo to mi sami ... Isus je bio božanstven jednako kao što je božanstven sam Bog.

42. Kako razumijemo misterij utjelovljenja?

Utjelovljenje znači da je Isus bio čovjek jednako kao i mi. Također, Isus je bio božanstven jednako kao Bog. Isповijedamo da Njegova božanska priroda i Njegova ljudska priroda nisu u suprotnosti jedna s drugom. Dapače, prije bismo rekli da su savršeno ujedinjene u Riječi koja je postala tijelom. Ovakvo viđenje dovodi nas do pravovjerne doktrine da je Isus Krist u jednoj osobi potpuno Bog i potpuno čovjek. Također nas dovodi do doktrine Trojstva, prema kojoj tri osobe u međusobnom skladu egzistiraju kao jedna.

43. Koje je značenje „začet po Duhu Svetome“?

Anđeo Gabrijel objavio je Mariji „Duh Sveti sići će na te... sila Previšnjega zasjenit će te...“ (Lk 1,35). Prema tome, znači da je Marija, iako djevica, snagom Duha Svetoga, bez sudjelovanja muškarca, u svojoj utrobi začela vječnoga Sina.

44. Koje je značenje „rođen od Marije Djevice“?

Onaj koji je u Mariji začat po Duhu Svetome, rođen je u ovaj je svijet kao bilo koje drugo dijete (Mt 1,20; 2,1).

45. Kako možemo razumjeti Kristov život?

Kristov život počinjemo razumijevati kroz Njegovu poslušnost Mariji i Josipu. U tome vidimo sliku Njegove poslušnosti Ocu. Njegov je vidljivi zemaljski život upućivao na Njegovu ljudskom oku nevidljivu slavu Sina: „Tko je vidio mene, vidio je i Oca“ (Iv 14,9). Njegova je misija otkupljenja u tome da „traži i spasi izgubljene“ (Lk 19,10), s jedinom svrhom da obnovi Božju sliku u čovječanstvu.

46. Zašto je Isus dopustio da ga Ivan krsti?

Isus je započeo svoju službu krštenjem, predviđajući time svoju smrt i poistovjećujući se s onima koje je došao spasiti. Prema tomu, Isus je prihvatio „krštenje u znak obraćenja za oprostjenje grijeha“ (Lk 3,3) kako bi mogao biti „ubrojen među zločince“ (Iz 53,12). Isus je bio „Jaganjac Božji koji uzima grijeh svijeta“ (Iv 1,29). Otac je službu svoga Sina potvrdio prilikom Isusova krštenja (Mt 3,16-17).

47. Što nas uči Isusova kušnja u pustinji?

Isusova nas kušnja podsjeća na kušnje izraelskoga naroda u pustinji. Sotona je iskušavao Isusovu vjeru obzirom na poslušnost Bogu. Kao novi Adam, Isus je odolio svim iskušenjima da pronađe neki drugi način od onoga koji je Otac zamislio za izvršenje Njegova poslanja. Pobjeda koju je izborio tijekom 40 dana kušnje u pustinji upućuje na najvišu razinu poslušnosti, koju je Isus jasno pokazao tijekom svoga suđenja i raspeća (Fil 2,8; Iv 17).

48. Zašto je Isus najavio Božje kraljevstvo znacima i čudesima?

Isus je znacima i čudesima najavio dolazak Božjeg kraljevstva, kako bi ujedno posvjedočio stvarnu prisutnost Božjeg kraljevstva u sebi. On je, dakle, Mesija. Iako je mnoge iscijelio od tjelesnih oboljenja, a druge oslobodio od vlasti demona, prije svega nas je došao osloboditi od robovanja grijehu. Njegov je život, dakle, znak da će „knez ovoga svijeta biti izbačen.“ (Iv 12,31)

49. Što je preobraženje?

Isusovo preobraženje daje dubok uvid u Njegov identitet i mesijansko poslanje. Predstavlja ga kao Božjega sina i glasnogovornika. Iz Njegova preobraženja učimo o posebnoj časti i slavi koju je uživao kao Božji sin. Preobraženje je povezalozemaljsko i nebesko, a Isus je postavljen kao onaj koji nam jasno razotkriva vječno Božje kraljevstvo. Njime se objavljuje da će Isusova slava doći kroz križ (Lk 9,31). Njime se povezuje Isusovo krštenje, kada ga je Otac potvrdio kao svoga Sina, s Njegovom nebeskom slavom. Navješćuje se Njegovo uskrsnuće i ponovni dolazak, kada će svojom snagom „preobraziti naše bijedno tijelo i učiniti ga jednakim svome slavnom tijelu” (Fil 3,21). Pojavljivanje Mojsija i Ilije podsjeća nas da Bog „nije Bog mrtvih, nego živih” (Mt 22,32). Daje se novi uvid u priču Evanđelja, tako što se kroz Isusovo krštenje, raspeće, uskrsnuće i uznesenje otkriva Kristov identitet i Njegovo poslanje u svijetu.

50. Što je značio Kristov ulazak u Jeruzalem?

Isus je ulazeći u grad, jašući na magarcu kao mesijanski kralj, pomazanik i osloboditelj, predstavio dolazak kraljevstva Božjeg. Ljudi su ga oslovljavali: „Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na nebu!” (Mt 21,9)

*„Mučen pod Poncijem Pilatom,
raspet, umro i pokopan.”*

Čl. 6. Otkupljenje

Vjerujemo da je Isus Krist patio, prolio svoju krv i umro na križu da bi potpuno i bez ostatka platio otkupninu za sve naše grijehе. To se naziva „otkupljenje“. Ono je jedini temelj našega spasenja. Isus je umro za sve ljude. On je također predvidio spasenje za malu djecu i one koji nisu u stanju samostalno donositi odluke. Svi se ostali prvo moraju pokajati i povjerovati da bi bili spašeni.

Izaija 53,5-6, 11; Marko 10,45; Luka 24,46-48; Ivan 1,29; 3,14-17; Djela 4,10-12; Rimljanima 3,21-26; 4,17-25; 5,6-21; 1. Korinćanima 6,20; 2. Korinćanima 5,14-21; Galaćanima 1,3-4; 3,13-14; Kološanima 1,19-23; 1. Timoteju 2,3-6; Titu 2,11-14; Hebrejima 2,9; 9,11-14; 13,12; 1. Petrova 1,18- 21; 2,19-25; 1. Ivanova 2,1-2

51. Kako razumjeti tajnu Kristove patnje, raspeća smrti?

Kristova patnja, raspeće, smrt i potom uskrsnuće, predstavljaju samo središte kršćanske vjere, pošto se kroz njih svijetu otkriva Božji plan spasenja čovječanstva kroz iskupiteljsku smrt Njegova Sina i našega Spasitelja Isusa Krista.

52. Zašto je Isus bio osuđen na smrt?

Isus je bio osuđen na smrt zato što je sebe proglasio Sinom Božjim (Iv 19,7) i prezreo Hram, sveto središte židovske vjere, navjestivši njegovo uništenje. Uputio je na sebe, kao mjesto gdje Bog prebiva među ljudima. U očima židovskih vjerskih vođa, Isus je bio kriv za bogohuljenje i zaslužio je smrt. Budući da židovski vođe nisu imali ovlast ikoga pogubiti, predali su Isusa Pilatu, kako bi ga rimska vlast osudila na smrt raspećem.

53. Kako se Isus žrtvovao Ocu?

Isus se predstavio Ocu kao „otkup mjesto svih“ (Mk 10,45). Njegova je cijeli život bio žrtva Bogu jer je ostvario plan spasenja. Njegova je smrt otkrila kako je

njegova čovječnost bila izraz božanske žrtvujuće ljubavi koja čezne za spasenjem svih ljudi. „Da, Bog je tako volio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.“ (Iv 3,16)

54. Što se dogodilo u Getsemanskome vrtu?

Prepoznajući agoniju nadolazećeg užasa, Isus je kao Sin Božji ostao poslušan Očevoj volji. Svojom je voljom prihvatio ulogu žrtve pomirnice, potpuno poslušan, u ljubavi, do samoga kraja (Iv 13,1).

55. Je li Isus uistinu umro?

Krist je umro stvarnom smrću kojoj su svjedočili rimski vojnici, židovski vjerski vođe i Njegovi sljedbenici (Mt 27,45-56). Imao je pravi pokop, koji je zatražio Josip iz Arimateje, Pilat ga je odobrio, a nazočilo mu je nekoliko Njegovih učenika (Mt 27,57-61).

„Sišao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih.“

56. Kako objašnjavamo pakao (Had) u koji je Isus sišao?

Pakao ili Had, koji se spominje u vjerovanju, ne odnosi se na pakao izgubljenih nepokajanih grešnika. Bilo je to mjesto za sve one koji su umrli prije Krista, koji su ondje čekali svog Otkupitelja (1. Pet 3,19-20). Pobjedivši smrt i đavla, Isus „se spustio u donje, zemaljske krajeve“ kako bi bio uzdignut u visinu, oslobađajući zarobljene duše i vodeći ih u pobjedonosnom uzletu u nebo (Ef 4,7-10).

57. Koje mjesto zauzima Isusovo uskrsnuće u kršćanskoj vjeri?

Isusovo uskrsnuće predstavlja krovnu istinu kršćanske vjere i dovodi misterij otkupljenja do njegova ispunjenja. Ono potvrđuje sve što je Isus rekao i učinio tijekom svoje zemaljske službe i dokaz je da Otac ima krajnju vlast nad smrću.

58. Koji su znakovi Isusova uskrsnuća?

Kao prvo, grobnica je ostala prazna. Drugo, žene, koje su srele Isusa, svjedočile su da je uskrsnuo i odmah su to ispričale učenicima, koji su se bili okupili u Gornjoj sobi iza zaključanih vrata, strahujući za vlastite živote. Treće, Isus se kasnije „ukazao Kefi, potom Dvanaestorici. Zatim se ukazao braći kojih je bilo zajedno više od pet stotina, od kojih većina još i sada živi, a neki su već pomrli“ (1. Kor 15,5-6). Potom je apostol Pavao potvrdio da se uskrsli Gospodin ukazao Jakovu, pa onda svim apostolima. A naposljetku, ukazao se i meni kao nedonoščetu“ (1. Kor 15,7-8). Dokazi Isusova uskrsnuća nastavljaju se očitovati sve do danas. Sila uskrsnuća mijenja vjernike u kristolike učenike.

59. Kako se Trojstvo uklapa u uskrsnuće?

Uskrsnuće podrazumijeva djelovanje Trojstva. Sin je svojevrijedno položio svoj život, samo „da bi ga uzeo opet“ (Iv 10,18). Snagom Duha Svetoga, Otac je uskrsnuo Sina od mrtvih, a on je postao prvi plod našega uskrsnuća (1. Kor 15,20-23).

60. Koja je otkupljujuća svrha uskrsnuća?

Uskrsnuće dokazuje Kristovu božansku narav, potvrđuje učenja i čudesne znakove Božjega kraljevstva, ispunjava obećanja koja je Bog dao u Post 3,15 te svome narodu Izraelu kroz proroke i psalmiste. Uskrsli je Krist temelj našeg opravdanja i posvećenja te zbog njega možemo iskusiti radost posvojenja, „to milostivo Božje djelo kojim opravdan i obnovljen vjernik postaje Božje dijete.“ (Temeljna načela vjere, čl. 9,2)

„Uzašao je na nebesa, sjedi s desna Boga, Oca svemogućega.“

61. Što znači uznesenje?

Uznesenje znači da Gospodin u svojoj čovječnosti vlada u vječnoj slavi, koja pripada samo Sinu Božjemu koji za nas stalno posreduje pred Ocem. Otac i uzneseni Isus poslali su nam Duha Svetoga, kako bi nas uvjerali u naše spasenje i dali nam nadu za Nebo. Krist je sada na Nebu i „posreduje za nas.“ (Temeljna načela vjere, čl. 2)

62. Kako je uznesenje potvrdilo Kristovu pobjedu?

Kristovo uznesenje u nebo potvrđuje Njegovu pobjedu nad križem, smrću i grobom. On sada sjedi s desna Ocu, svjedočeći o svojoj pobjedi nad svim zemaljskim neprijateljima. Njegova pobjeda jamči našu konačnu pobjedu, dok s pouzdanjem potvrđujemo: „Isus je Gospodin!“ (1. Kor 15,55-57; 1. Iv 5,4)

„Odonud će doći suditi žive i mrtve.“

Čl. 15. Drugi Kristov dolazak

Vjerujemo da će Gospodin Isus Krist ponovno doći na Zemlju. Vjernici koji su umrli uskrsnut će, a oni koji su vjerni Isusu bit će uzneseni zajedno s njima ususret Gospodinu. Od tada će zauvijek biti s Gospodinom.

Matej 25,31-46; Ivan 14,1-3; Djela 1,9-11; Filipljanima 3,20-21; 1 Solunjanima 4,13-18; Titu 2,11-14; Hebrejima 9,26-28; 2. Petrova 3,3-15; Otkrivenje 1,7-8; 22,7-20

Čl. 16. Uskrsnuće, sud i predodređenost

Vjerujemo u uskrsnuće mrtvih. Tijela svih ljudi, pravednih i nepravednih, bit će vraćena u život i ujedinjena s njihovim duhom— „oni koji su činili dobro uskrsnut će u vječni život, a oni koji su činili zlo suočit će se s vječnom sramotom i prezirom.“

Vjerujemo u budući sud, kad će se svaka osoba pojaviti pred Bogom i bit će joj suđeno prema njezinim djelima.

Vjerujemo da je onima koji su spašeni vjerom u Isusa i koji su ga poslušno slijedili osiguran vječni život u Božjoj slavi. Oni koji se odbiju pokajati zauvijek će trpjeti u paklu.

Postanak 18,25; 1 Samuelova 2,10; Psalam 50,6; Izaija 26,19; Danijel 12,2-3; Matej 25,31-46; Marko 9,43-48; Luka 16,19-31; 20,27-38; Ivan 3,16-18; 5,25-29; 11,21-27; Djela 17,30-31; Rimljanima 2,1-16; 14,7-12; 1. Korinćanima 15,12-58; 2. Korinćanima 5,10; 2. Solunjanima 1,5-10; Otkrivenje 20,11-15; 22,1-15

Čl. 3. Sveti Duh

Vjerujemo u Svetoga Duha, treću osobu trojednoga Boga, koja trajno djeluje u Kristovoj Crkvi. On svijetu svjedoči o grijehu i daje novi život onima koji se pokaju i povjeruju. On posvećuje vjernike i vodi ih do cjelovite istine u Isusu.

Ivan 7,39; 14,15-18; 26; 16,7-15; Djela 2,33; 15,8-9; Rimljanima 8,1-27; Galaćanima 3,1-14; 4,6; Efežanima 3,14-21; 1. Solunjanima 4,7-8; 2. Solunjanima 2,13; 1. Petrova 1,2; 1. Ivanova 3,24; 4,13

63. Kako će se dogoditi Isusov dolazak u slavi?

Slavni Isusov drugi dolazak, koji se u Pismu često opisuje kao „Dan Gospodnji“ (Lk 21,28; 2. Pet 3,10-12) dogodit će se na kraju vremena i „ako budemo ustrajni u njemu, bit ćemo podignuti s ostalim uskrslim svecima ususret Gospodinu“ (Temeljna načela vjere, čl. 15). Desit će se odlučujuća Božja pobjeda i Posljednji sud, i konačno će svi ljudi priznati dolazak Kraljevstva Božjega.

64. Što mislimo kada kažemo da će Krist suditi živima i mrtvima?

Mislimo da će Isus Krist, koji je došao da donese spasenje svima, suditi svijetu kao Otkupitelj. Tajne će srca biti otkrivene i naše će ponašanje biti izneseno na svjetlo. Svatko će, ili iskusiti nebesku nagradu, ili zauvijek biti odvojen od Božje punine. U oba slučaja, Krist će predati „kraljevstvo Bogu Ocu... Tako da Bog može biti sve u svemu.“ (1. Kor 15,24, 28)

65. Što mislimo kada ispovijedamo: „Vjerujem u Duha Svetoga“?

Kada kažemo da vjerujemo u Duha Svetoga, ispovijedamo vjeru u treću osobu Svetoga Trojstva. Potvrđujemo Nicejsko-carigradsko vjerovanje: „Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca; koji silazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi; koji je govorio po prorocima.“

Napomena urednika: Nicejsko-carigradsko vjerovanje proizlazi iz Nicejskog i Carigradskog crkvenog sabora, koji su se održali u četvrtom stoljeću (325. i 381. godine). Zapadna crkva je tzv. sinovsku klauzulu dodala tek kasnije u svoju vjeroispovijest, a danas je u tom obliku koriste zapadna protestantska i katolička crkva, dok je staro-katolici i pravoslavne crkve odbacuju.

66. Što mislimo kada kažemo da je Sveti Duh životvorac?

Bog, stvoritelj svega života, udahnuo je život u Adama i „doveo ga u postojanje“ (Post 2,7). Duhovno govoreći, vjerujemo da je Duh „poslan . . . u naša srca“ (Gal 4,6) tako da možemo primiti novo rođenje kao djeca Božja i doživjeti posvećujuću puninu prisutnosti Duha (Temeljna načela vjere, čl. 3). Bog je proroku Ezekijelu dao jasnu sliku ovoga novoga rođenja, kada ga je vodio u Dolinu suhih kostiju. Božji nam Duh donosi novi život, baš kao što podiže suhe kosti u život (Ez 37,1-14).

67. U kojem je smislu poslanje Sina i Duha neodjeljivo?

Od stvaranja do ispunjenja Božjeg plana, Otac i Sin šalju Duha Svetoga, koji nas udružuje s Kristom i hrani vjerom da, kao usvojena djeca, možemo Boga zvati Ocem (Rim 8,15). Pošto je Duh nevidljiv, prepoznavamo njegovu prisutnost kroz otkrivenje Riječi i njegovo djelovanje u Crkvi (Rim 15,16). Duh nam svjedoči i poučava o Kristu te nas podsjeća na ono što je Krist rekao na samom početku svoje službe (Iv 14,26; 15,26). Duh je proslavio Krista tako što nam ga je objavio (Iv 16,14).

68. Kako se još naziva Duh Sveti?

Duh Sveti se još naziva i trećom osobom Trojstva. Nadalje, Isus ga je identificirao kao Savjetnika (Iv 14,16), kao „Duha Istine“ (Iv 16,13). U ostalim biblijskim recima, Duh se još naziva „Kristov Duh“ (Rim 8,9-10; Dj 16,6-7; Fil 1,19), „Duh Gospodnji“ (Iz 61,1; Suci 3,10, 6,34) ili „Božji Duh“ (Post 1,2; Izl 31,3; 1. Sam 10,10). Sveti je Duh također i „Duh Slave“ (1. Pt 4,14) i „Duh Obećanja“ (Ef 1,13).

69. Kako je Duh „govorio po prorocima“?

„Proroci“ su bili muškarci i žene nadahnuti Duhom Svetim da objavljuju Božju poruku njegovu narodu. Duh je donosio proročanstva Staroga zavjeta do njihova potpunog ispunjenja u Kristu i kroz Krista, koga je Duh otkrivao kroz svoja učenja, iscjeljenja i službu

oslobođenja (Lk 4,18). Nakon što je dao sebe kao najvišu žrtvu za grijeh, Isus je Crkvi obećao Duha, dahnuvši ga u apostole nakon svojeg uskrsnuća (Iv 20,22). Pri uznesenju, Isus je rekao svojim učenicima da će primiti Duha Svetoga (Dj 1,8; Temeljna načela vjere, čl. 3).

70. Zašto se Pentekost smatra „trećim važnim danom u životu Crkve?”

Proslavljeni je Isus izlio obilje Duha samo 50 dana nakon svog uskrsnuća. Dan pedesetnice, proslava jednako važna za Crkvu kao Božić ili Uskrs, otkriva Duha kao treću božansku Osobu, potpuno manifestirajući Sveto Trojstvo. Poslanje Krista i poslanje Duha postaje poslanje svih vjernika koji su pozvani iz svijeta kao Crkva i poslani natrag u svijet kako bi objavljivali obnavljajuću, otkupljujuću i okrepljujuću ljubav Trojstva – Oca, Sina i Duha (1. Kor 6,11).

71. Koja je služba Duha u Crkvi?

Duh daje život Crkvi, izgrađuje je te istinom posvećuje vjernike (Iv 17,17). On obnavlja božansku sliku u čovjeku koja je izgubljena zbog grijeha i potiče Božji narod da živi u Kristu. Posreduje „u skladu s Božjom voljom za sve svete” (Rim 8,26-27). On šalje vjernike po svijetu kako bi svjedočili Evanđelje Isusa Krista i ujedinjuje ih u službi kako bi zajedno mogli roditi „plodove Duha” (Temeljna načela vjere, čl. 3; Iv 15,26-27; Gal 5,22).

„sveta katolička [univerzalna, opća] Crkva”

72. Koje je značenje riječi „crkva”?

Biblija se referira na riječ *ecclesia*, na „one koji su pozvani” da zajedno podignu Crkvu. Riječ „crkva” se odnosi na ljude koji odgovaraju na Božji poziv u Isusu Kristu i koje Bog okuplja iz svih krajeva zemlje. Crkva, utemeljena na Trojstvu, jedna je, sveta, opća, apostolska i sastavljena od svih onih koji su vjerom u Isusa Krista postali usvojena djeca Očeva, dionici u Kristu i hramovi Duha Svetoga. (Temeljna načela vjere, čl. 11)

73. Koja je misija Crkve?

Misija je Crkve objavljivati „Isus je Gospodin” (Rim 10,9) kroz službu ljubavi u ime i za Isusa Krista, kako bi napredovalo Božje kraljevstvo. Crkva je dokaz Božjeg pravednog kraljevstva na zemlji. Postoji kao znak Božje svrhe pomirenja za sveukupno čovječanstvo, otkrivajući krajnje jedinstvo što ga je Bog namijenio ljudskoj zajednici, koja sudjeluje s Bogom u novom stvaranju i radi na pomirenju svega što postoji (Rim 8,18-30, Ef 1, Temeljna načela vjere, čl. 11).

Čl. 11. Crkva

Vjerujemo u Crkvu - zajednicu koja priznaje Isusa Krista kao svojega Gospodina. To su ljudi u savezu s Bogom, koji su nova stvorenja u Kristu. To je Kristovo tijelo koje je Duh Sveti okupio kroz Riječ.

Bog poziva Crkvu da izrazi svoj život na mnogo načina, primjerice, putem zajedničkoga bogoslužja, kršćanskoga zajedništva, propovijedanja Božje Riječi, sudjelovanja u sakramentima, služenja u ime Isusa, poslušnosti Kristu, svetoga življenja i međusobnog ohrabivanja.

Svrha je Crkve da sudjeluje u Kristovu djelu otkupljenja i izmirenja svijeta u snazi Duha. Crkva to ostvaruje stvarajući učenike kroz evangelizaciju, obrazovanje, djela milosrđa, djela pravednosti i pronoseći svjedočanstvo o kraljevstvu Božjemu.

Crkva postoji kao lokalna zajednica, ali i kao jedinstveno zajedništvo svih vjernika. U različitim kulturama prisutna je na različite načine, kroz različite oblike bogoslužja. Crkva prepoznaje da Bog poziva određene ljude, daje im odabrane službe i omogućuje im da izvršavaju svoju ulogu. Crkva živi pod Božjom vladavinom čekajući radosni dolazak našega Gospodina Isusa.

Izlazak 19,3; Jeremija 31,33; Matej 8,11; 10,7; 16,13-19, 24; 18,15-20; 28,19-20; Ivan 17,14-26; 20,21-23; Djela 1,7-8; 2,32-47; 6,1-2; 13,1; 14,23; Rimljani 2,28-29; 4,16; 10,9-15; 11,13-32; 12,1-8; 15,1-3; 1. Korinćanima 3,5-9; 7,17; 11,1, 17-33; 12,3, 12-31; 14,26-40; 2. Korinćanima 5,11-6,1; Galaćanima 5,6, 13-14; 6,1-5, 15; Efežanima 4,1-17; 5,25-27; Filipljanima 2,1-16; 1. Solunjanima 4,1-12; 1. Timoteju 4,13; Hebrejima 10,19-25; 1. Petrova 1,1-2, 13; 2,4-12, 21; 4,1-2, 10-11; 1. Ivanova 4,17; Judina 24; Otkrivenje 5,9-10

74. Zašto Crkvu nazivamo Božjim narodom?

Crkva se u Pismu naziva „Božji narod” zbog Božje namjere da nas odvoji - posveti - kako bismo postali jedan narod. Kao Kristova Crkva, okupljeni smo u zajedništvu s Ocem, Sinom i Duhom Svetim (Temeljna načela vjere, čl. 11).

75. Kako je Crkva tijelo Kristovo?

Uskrsli Krist kroz Duha Svetoga okuplja svoje vjernike. Oni koji vjeruju u Krista, međusobno su ujedinjeni u ljubavi. Čine jedno tijelo, Crkvu, a njihovo se jedinstvo izražava raznolikošću članova Crkve i njihovih uloga (Rim 12,4-5).

76. Kako razumijemo izraz „Crkva je sveta”?

Krist je sebe predao u ljubavi kako bi posvetio Crkvu. Svetost Crkve je Očev dar, po Duhu Svetome. Crkva prebiva u Kristu i Krist prebiva u Crkvi. Crkva je sveta toliko koliko očituje Kristovu svetost. Sveti Duh njeguje život Crkve kroz Kristovu ljubav i poziva svakoga člana na svetost (1. Sol 5,23).

77. Zašto Crkva objavljuje Evanđelje cijelome svijetu?

Crkva pronosi Evanđelje u svijet zato što je Krist zapovjedio: „Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga” (Mt 28,19). Ovo poslanje (Missio Dei ili Božja misija) izvire iz ljubavi Boga koji je poslao svoga Sina i izlio svoga Duha zato što „hoće da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine.” (1. Tim 2,4)

„zajedništvo svetih”

78. Što znači izraz „zajedništvo svetih”?

Ovaj se izraz odnosi na duhovnu povezanost između ljudi koji su milošću ujedinjeni s uskrslim Kristom. Svi oni zajedno tvore jednu obitelj u Kristu, na hvalu i slavu Svetoga Trojstva.

„oproštenje grijeha”

79. Tko ima vlast opraštati grijeha?

Isus ima vlast opraštati grijeha, a Crkva ima poslanje objaviti oproštenje grijeha u Isusovo ime, kao odgovor na ispovijed (1. Iv 1,9). Petar je na Pentekost objavio srž poruke oproštenja: „Obratite se... Neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista za oproštenje grijeha” (Dj 2,38). Oproštenje grijeha je u samome središtu Božje molitve. Oprosti nam duge naše, ili prekršaje, ispravno se prevodi kao: „Oprosti nam naše grijeha”, a taj zahtjev se ne može odvojiti od spremnosti kršćana da oprostite drugima (Lk 11,2-4).

„uskrsnuće tijela”

Čl. 8. Pokajanje

Vjerujemo da je za spasenje potrebno pokajanje. Pokajanje je iskrena i temeljita promjena osobnoga mišljenja o grijehu. Uključuje osjećaj osobne krivnje i dobrovoljno odustajanje od grijeha. Potrebno je zato što smo svi grešnici, a to je vidljivo u našem djelovanju i motivima koji nas pokreću. Sveti Duh milostivo pomaže svakome tko se želi pokajati i primiti Božju milost. Takav će primiti pomilovanje i duhovni život.

2. Korinćanima 7,14; Psalmi 32,5-6; 51,1-17; Izaija 55,6-7; Jeremija 3,12-14; Ezekiel 18,30-32; 33,14-16; Marko 1,14-15; Luka 3,1-14; 13,1-5; 18,9-14; Djela 2,38; 3,19; 5,31; 17,30-31; 26,16-18; Rimljanima 2,4; 2. Korinćanima 7,8-11; 1. Solunjanima 1,9; 2. Petrova 3,9

Crkva je toliko sveta koliko vjerno odražava svetost samoga Krista.

80. Kako trebamo razumjeti riječ „tijelo“?

Pojam „tijelo“ – cijela osoba – odnosi se na naše ljudsko stanje slabosti i smrtnosti. Vjerujemo u Boga koji stvara „tijelo“ i vjerujemo u Riječ koja je postala „tijelo“, koja je došla da bi otkupila „tijelo“. Stoga, kada kažemo da vjerujemo u uskrsnuće tijela, razumijemo da ta ispovijed vjere znači konačno ispunjenje stvaranja kroz otkupljenje tijela (Tertullian, „Tijelo je karika spasenja“).

81. Postoji li povezanost između našeg i Kristovog uskrsnuća?

Crkva je oduvijek objavljivala da je Krist uistinu uskrsnuo od mrtvih i da živi zauvijek. Na isti će nas način Krist uskrsnuti u posljednji dan u neprolaznim tijelima i „mi ćemo biti promijenjeni“ (1. Kor 15,52), piše apostol Pavao. „Oni koji su činili dobro, na uskrsnuće – na život; koji su činili zlo, na uskrsnuće – na propast.“ (Iv 5,29)

„vječni život“

82. Što je vječni život?

Novootkupljeni život u Kristu jest vječni život. Počinje u srcu vjernika i postaje predokus života koji se neometano nastavlja čak i u smrti. Nije samo riječ o trajanju, već o kakvoći života koju ljudski um ne može potpuno razumjeti. „Novi zavjet govori da smo već ‘s njim postavljeni na nebesima’ (Ef 2,6). Također tvrdi da su kršćani već sada dosegli „nebeski Jeruzalem“, grad živoga Boga, gdje se anđeli svečano okupljaju i duh savršene pravednosti je prisutan.“ (vidi Kenneth Schenck, Global Wesleyan Dictionary of Theology, 229)

SAKRAMENTI

83. Drugi obrazac – Sakramenti: Krštenje i Gospodnja večera

Bog je ispunio svoj plan spasenja jednom zauvijek kroz utjelovljenje, smrt, uskrsnuće i uznesenje Isusa Krista te kroz djelovanje Duha Svetoga u ostvarivanju posvećujućeg Kristova djela. Drugi obrazac temeljnog učenja u oblikovanju vjere u Crkvi Isusa iz Nazareta objašnjava kako se taj plan očituje u crkvenim sakramentima. Sakramenti uključuju krštenje i Gospodnju večeru.

Krštenje je sakrament prethodne milosti i znak saveza milosti. Božja vjernost i djelovanje Duha Svetoga pozivaju nas da odgovorimo vjerom i rastemo kroz svoj kršćanski život. John Wesley je rekao da je rast neophodan za posvećenje koje će preobraziti svaki djelić našega postojanja. Sakrament koji nas „njeгуje“ u tome rastu je Gospodnja večera (Theodore Runyon, Global Wesleyan Dictionary of Theology, 477-478).

84. Kako razumijevamo svrhu sakramenata u okviru drugog obrasca oblikovanja kršćanske vjere?

Sakramenti su normativni za sve kršćane i izražavaju Božju milost u zajedničkom životu Crkve na njezinu hodočasničkome putovanju.

85. Što je sakrament?

Sakrament je sveto djelo koje nam je Isus zapovjedio da činimo, a koristi se fizičkim elementima kao što je voda, kruh i sok od grožđa, kako bi se izvanjski izrazilo ono što Bog čini da bi nas otkupio. Sakramenti su vidljivi znaci unutrašnje i duhovne milosti. Krist nam ih je dao i povjerio Crkvi, za naša duhovna i tjelesna osjetila. Riječ je o svetim načinima primanja Božje milosti (Temeljna načela vjere, čl. 12 i 13).

Napomena urednika: Crkva Isusa iz Nazareta je solidarna s onima koji su pretrpjeli gubitak, bol i slom kao posljedicu zlouporabe alkohola, bilo zbog osobnog izbora, bilo kao posljedicu izbora drugih osoba. Stoga crkva pri držanju sakramenta Gospodnje večere koristi nefermentirani sok od grožđa.

Čl. 7. Milost

Vjerujemo da je svatko stvoren na Božju sliku. Dio značenja ove tvrdnje odnosi se na to da ljudska bića imaju sposobnost izabrati između dobra i zla. To se naziva njihova „moralna odgovornost“. Zbog grijeha Adama i Eve svi su ljudi rođeni s grešnom prirodom i ne mogu se sami od sebe okrenuti Bogu ili činiti dobra djela da bi se spasili. Vjerujemo da je Božja milost, kroz Isusa Krista, slobodna i dana svim ljudima. Milost svakom omogućava da se okrene od grijeha k pravедnosti, da vjeruje u Isusa za pomilovanje i očišćenje od grijeha te da živi na način koji je Bogu ugodan i primjeren.

Vjerujemo da je onima koji su spašeni i posvećeni moguće iznova se okrenuti grijehu i odbaciti vjeru. Oni će biti beznadno i vječno izgubljeni, osim ako se pokaju za svoje grijehе.

Slika Boga i moralne odgovornosti: Postanak 1,26-27; 2,16-17; Ponovljeni zakon 28,1-2; 30,19; Jošua 24,15; Psalam 8,3-5; Izaija 1,8-10; Jeremija 31,29-30; Ezekiel 18,1-4; Mihej 6,8; Rimljanima 1,19-20; 2,1-16; 14,7-12; Galaćanima 6,7-8

Prirodna nesposobnost: Job 14,4; 15,14; Psalmi 14,1-4; 51,5; Ivan 3,6a; Rimljanima 3,10-12; 5,12-14, 20a; 7:14-25

Slobodna milost i djela vjere: Ezekiel 18,25-26; Ivan 1,12-13; 3,6b; Djela 5,31; Rimljanima 5,6-8, 18; 6,15-16, 23; 10,6-8; 11,22; 1. Korinćanima 2,9-14; 10,1-12; 2. Korinćanima 5,18-19; Galaćanima 5,6; Efežanima 2,8-10; Filipljanima 2,12-13; Kološanima 1,21-23; 2. Timoteju 4,10a; Titu 2,11-14; Hebrejima 2,1-3; 3,12-15; 6,4-6; 10,26-31; Jakovljeva 2,18-22; 2. Petrova 1,10-11; 2,20-22

86. Što mislimo kada kažemo da su sakramenti učinkoviti načini milosti?

Mislimo da sakramenti omogućuju vjernicima da rastu u Božjoj milosti, koju razumijemo kao Božju nezasluzenu naklonost i ljubav prema nama. Milošću nam Bog oprašta grijeha, rasvjetljava naš razum, potiče naša srca da Ga tražimo te osnažuje našu odluku da izvršavamo Njegovu volju.

87. Koje sakramente prakticira Crkva Isusa iz Nazareta?

Crkva Isusa iz Nazareta prakticira sakramente krštenja (Mt 28,19; Dj 2,38) i Gospodnje večere (Lk 22,19-20).

Čl. 12. Krštenje

Vjerujemo da je kršćansko krštenje sakrament kojega je zapovjedio Isus Krist. Krštenje znači da je osoba prihvatila dobrobiti koje prizlaze iz Kristova otkupljenja. Osoba javno objavljuje svoju vjeru u Krista kao Spasitelja i želju da slijedi Isusa u poslušnosti i pravednosti.

Krštenje je simbol novoga saveza. Mala djeca mogu biti krštena na zahtjev roditelja ili skrbnika, pod uvjetom da se oni obavežu da će ih odgajati kao kršćane.

Krštenik može izabrati hoće li se obred provesti škropljenjem, polijevanjem ili uranjanjem.

Matej 3,1-7; 28,16-20; Djela 2,37-41; 8,35-39; 10,44-48; 16,29-34; 19,1-6; Rimljanina 6,3-4; Galaćanima 3,26-28; Kološanima 2,12; 1. Petrova 3,18-22

izvora života i smrti. U arci, Noa i njegova obitelj bili su spašeni vodom (1. Pet 3,20-21). Prolazeći između razdvojenih voda Crvenoga mora, Božji je narod bio oslobođen egipatskoga ropstva (Izl 14,21-31). Kada su 40 godina kasnije prešli preko rijeke Jordan, Izraelci su ušli u Obećanu zemlju, zemlju koju je Bog obećao Abrahamu i njegovim potomcima (Još 3,1-4,3; Post 12,7). Krštenje je bilo dio procesa obraćenja na judaizam stotinama godina prije Novoga zavjeta i od velikog je značaja za židovski narod.

88. Što je to kršćansko krštenje?

Kršćansko je Krštenje je svjedočanstvo novoga života u Kristu. Proviđa milost koja nas pokreće na trajno putovanje (Theodore Runyon, Global Wesleyan Dictionary of Theology, 477). Uranjanjem u vodu, škropljenjem ili polijevanjem, u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, vjernici se poistovjećuju s Kristovom smrću, Njegovim ukopom i uskrsnućem, iz čega izrastaju s Kristom kao nove osobe. Krštenje simbolizira pranje od grijeha, kroz smrt i Kristovo uskrsnuće te kroz djelo Duha Svetoga koji nam daje novi život u Bogu (Rim 6,3-4; Heb 10,22; Temeljna načela vjere, čl. 12).

89. Koje je dublje značenje kršćanskoga krštenja?

Kršćansko krštenje označava potpuno prepuštanje transformaciji u kristolikog učenika.

90. Kako je krštenje naviješteno u Starome zavjetu?

Mnoge slike Staroga zavjeta naviještaju značenje novozavjetnoga krštenja. Voda je bila simbol

91. Tko može primiti sakrament krštenja?

Sve još nekrštene osobe, koje su stavile svoju vjeru u Krista kao Spasitelja, mogu primiti sakrament krštenja. Dojenčad i djeca mogu biti krštena u znak Božjeg prihvaćanja u zajednicu kršćanskih vjernika na temelju prethodne milosti (*Priručnik* ¶1800.2).

92. Zašto Crkva krsti malu djecu?

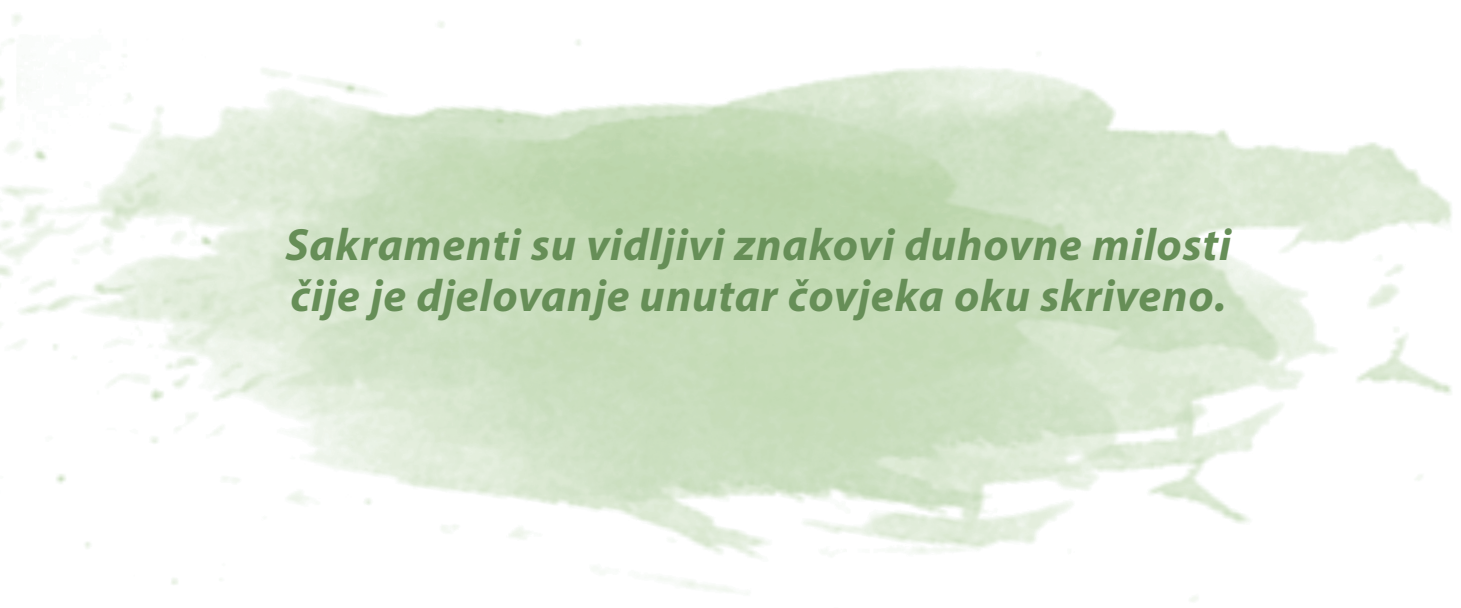
Krštenje male djece u Crkvi Isusa iz Nazareta smatra se potvrdom da je dijete član Božje obitelji. Sakrament obvezuje roditelje, staratelje i vjersku zajednicu da djetetu omoguće potrebnu kršćansku naobrazbu, kako bi ono upoznalo Krista i postalo ga sposobno slijediti. Krštenje je izraz milosti, koji potiče dijete da započne svoje putovanje trajnog kršćanskog učenja i razvije svoju osobnu vjeru u Isusa Krista kao Spasitelja (Temeljna načela vjere, čl. 12).

93. Postoje li posebni uvjeti za krštenje vjernika?

Krstiti se mogu vjernici koji priznaju vjeru u Isusa Krista. Pri tom se trebaju odreći Sotone, pokajati za svoje grijehе i prihvatiti Isusa Krista kao svoga Gospodina i Spasitelja. Cijela Crkva dijeli odgovornost odgajanja i čuvanja vjere svih koji su kršteni, kako odraslih tako i djece.

94. Što potvrđuje sakrament krštenja?

Krštenjem se krštenik uključuje u Krista i njegovu Crkvu te se potvrđuje da svojim krštenjem sudjeluje u životu Svetoga Trojstva. Krštenje vodom simbolizira duhovno čišćenje, koje je unutrašnje djelovanje Duha Svetoga u našim životima. Iako ne „jamči trajan status“, krštenje njeguje u kršteniku posvećujuću milost kojom započinje putovanje vjere. Riječ je o sakramentu prethodne milosti i znaku saveza milosti. Simbolizira naše uvjerenje da će Bog ostati vjeran svome savezu. Ulazimo u savez s Bogom i obećavamo da ćemo ostati vjerni svome zavjetu, koji poziva krštenu osobu da odgovori vjerom i namjerom da raste u svome životu s Kristom. Prema Johnu Wesleyju, „ovaj je rast prijeko potreban za posvećenje.“ (Theodore Runyon, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 477)

**Sakramenti su vidljivi znakovi duhovne milosti
čije je djelovanje unutar čovjeka oku skriveno.**

Čl. 13. Gospodnja večera

Vjerujemo da je zajedničko uzimanje kruha i vina novozavjetni sakrament kojega je ustanovio osobno Isus Krist. To je uspomena na njegovu obrednu žrtvu, na njegovu smrt. Kroz nju vjernici dobivaju život, spasenje i obećanje svih duhovnih blagoslova u Kristu. Namijenjena je svakomu tko je pripremljen i tko razumije njezino značenje. Sudjelujući u ovome sakramentu, vjernici svjedoče o Kristovoj smrti, sve do njegova ponovnoga dolaska.

Izlazak 12,1-14; Matej 26,26-29; Marko 14,22-25; Luka 22,17-20; Ivan 6,28-58; 1. Korinćanima 10,14-21; 11,23-32

95. Što je Gospodnja večera?

Gospodnja je večera sakrament kojega je ustanovio Isus, odgajajući nas u milosti, kao trajni podsjetnik na Njegov život, smrt i uskrsnuće, sve do Njegova ponovnog povratka. Također, sakrament vjerskoj zajednici daje priliku da na poseban način iskusi stvarnu Kristovu prisutnost. Ponekad nazvana Sveto zajedništvo, Gospodnja je večera obred štovanja u kojem se kruh i nefermentirani sok od grožđa koriste kao simboli slomljenoga tijela i prolivene krvi Gospodina Isusa. Tako, Bogu zahvaljujemo što nas je spasio Kristovom smrću i što nas je prihvatio u zajedništvo svoje Crkve, dok željno iščekujemo Njegov povratak (1. Kor 11,23-26; Temeljna načela vjere, čl. 13).

96. Zašto je Kristova prisutnost važna pri Gospodnjoj večeri?

„[John i Charles Wesley] imali su pri držanju sakramenata snažan osjećaj Kristove prisutnosti. . . kroz Duha Svetoga koji dovodi Krista . . . Ovo tumačenje također Gospodnju večeru čini trojstvenim događajem. Kroz kruh i sok, Duh i Sin zajedno čine opipljivom svjesnost o Očevoj ljubavi prema nama. Večera nije samo puki podsjetnik na Krista, subjektivno sjećanje na Njegovu patnju i smrt, nego i objektivno sudjelovanje u Njegovom uskrsnom životu. Stoga je Gospodnja večera sredstvo kojim se transformiraju naša srca i životi.“ (Theodore Runyon, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 478)

97. Kada je Isus uspostavio Gospodnju večeru?

U četvrtak navečer, noć prije svoje žrtvene smrti na Veliki petak, u noći kada je bio izdan (1. Kor 11,23), Isus je podijelio svoj posljednji pashalni objed sa svojim učenicima, iskoristivši trenutak da uspostavi „novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.“ (Lk 22,20; 1. Kor 11,25)

98. Kako se još naziva ovaj sakrament?

Uobičajeni nazivi za Gospodnju večeru su Euharistija (što znači „zahvaljivanje“), Lomljenje kruha i Sveto zajedništvo.

99. Koji su elementi potrebni za obred Gospodnje večere u Crkvi Isusa iz Nazareta?

Glavni elementi Gospodnje večere su kruh i nefermentirani sok od grožđa (*Priručnik* ¶1802 i pripadajuća bilješka).

100. Zašto koristimo ove elemente u obredu Gospodnje večere?

Kruh nas upućuje na plod zemlje ili kruh života, simbolizirajući žrtvu slomljenoga, bezgrešnoga Kristova tijela, raspetoga na križu za naše grijeha (Ef 1,7). Groždani sok upućuje na plod vinove loze ili čašu spasenja, a označava Kristovu krv, koja predstavlja Njegov život, krv prolivenu za naše spasenje (1. Kor 10,16).

101. Može li svatko sudjelovati u sakramentu Gospodnje večere?

Svi koji vjeruju da je Isus Krist njihov Spasitelj, i koji vole svoju braću i sestre u Kristu, mogu biti dionici sakramenta Gospodnje večere. Crkva Isusa iz Nazareta, slijedeći tradiciju Johna Wesleyja, vjeruje da Gospodnja večera može biti obred obraćenja. Tijekom obreda, osobe mogu prići Kristu, primiti elemente i tako doživjeti svoje prvo bogoslužje nakon što su povjerovali u Isusa Krista kao spasitelja.

102. Kako se Isusovi sljedbenici pripremaju za Gospodnju večeru?

Za Gospodnju večeru pripremamo se potvrđujući svoje potpuno povjerenje u Kristovu žrtvenu smrt na križu; priznavajući Bogu svaki grijeh koji smo počinili samim vršenjem grijeha ili propustom; izražavajući mu svoju zahvalnost za oprostjenje (1. Kor 11,27-29)

103. Kako razumijemo da je Gospodnja večera zalag buduće slave?

Gospodnja je večera izražaj milosti i nebeski blagoslov. Daje nam snagu za hodočašće života i nadahnjuje nas da žudimo za nebeskom gozdom koja je naša hrana u vječnome životu, dok nas ovdje i sada sjedinjuje s Kristom koji je već postavljen „Bogu s desne strane na nebesima.“ (Ef 1,20)

Čl. 14. Božansko iscjeljenje

Vjerujemo u biblijsku doktrinu o božanskom iscjeljenju. Ohrabrujemo vjernike da se mole za iscjeljenje bolesnih. Vjerujemo da Bog liječi i uz pomoć suvremene medicine.

2. Kraljevima 5,1-19; Psalam 103,1-5; Matej 4,23-24; 18-35; Ivan 4,46-54; Djela 5,12-16; 9,32-42; 14,8-15; 1. Korinćanima 12,4-11; 2. Korinćanima 12,7-10; Jakovljeva 5,13-16

104. Što je božansko iscjeljenje?

Služba iscjeljenja je bila znak prisutnosti Kraljevstva iako je Isus nije uspostavio kao sakrament. Božansko je iscjeljenje način očitovanja Božje milosti u životu vjernika. Crkva potvrđuje božansko iscjeljenje zato što priznaje Isusovo suosjećanje prema bolesnima, a biblijski tekst navodi više puta kako je Isus iscijelio one kojima je to bilo potrebno (Mt 4,23-25).

Crkva prepoznaje da Bog može, i da Bog to često čini, izliječiti naša tjelesna oboljenja, pa čak i emocionalne poremećaje. Božja Riječ ohrabruje vjernike da mole u vjeri za iscjeljenje bolesnih (Lk 9,11b; Dj 5,16).

105. Postoje li neke radnje koje treba poduzeti za božansko iscjeljenje?

Bolesni mogu tražiti od starješina Crkve da se mole za njih u vjeri i pomažu ih uljem u Gospodinovo ime. Crkva Isusa iz Nazareta prihvaća ove duhovne prakse, ali vjeruje da bolesnik poduzima prvi korak iscjeljujuće vjere, tražeći molitvu i pomazanje uljem (Jak 5,14-15).

106. Ako vjernici mole za božansko iscjeljenje, trebaju li izbjegavati medicinske savjete i pomoć liječnika ili medicinskoga osoblja?

Vjernici trebaju potražiti medicinsku pomoć kad god je to moguće, razumijevajući da Bog često postiže iscjeljenje kroz pomoć i savjet drugih (Temeljna načela vjere; 1. Tim 5,23).

DESET ZAPOVIJEDI

107. Treći obrazac – Deset zapovijedi

Dvije ploče Zakona pretpostavljaju ljubav prema bližnjemu. Davanjem Deset zapovijedi, Bog je uspostavio savez sa svojim narodom. „... bit ću vam Bog, a vi ćete biti moj narod“ (Lev 26,12). [Tako], „povlastica i odgovornost bivaju uključene u sinajski savez. Tema saveza govori o uzajamnosti odnosa.“ (James W. Lewis, Global Wesleyan Dictionary of Theology, 501)

Novozavjetni vjernici čitaju Deset zapovijedi kroz gledište Isusove Propovijedi na Gori (Mt 5-7). Duh Isusovih učenja u toj propovijedi pomaže nam shvatiti kako Zakon usmjerava naše putovanje vjere s Kristom, kroz snagu Duha Svetoga.

108. Što podrazumijeva savez s Bogom?

Savez je jedinstvena veza, koju je potaknuo Bog, tražeći od svoga naroda da odgovori vjerom. Stari savez ili Prvi savez, uključivao je obećanje da će Bog kroz svoj izabrani narod, Židove, sve narode dovesti k sebi. Zauzvrat, Bog je očekivao od svoga naroda „da čine pravicu, ljube milosrđe i smjerno hode za svojim Bogom“ (Mih 6,8). Stari je savez utemeljen na rukopisima Staroga zavjeta.

109. Gdje nam se u Starome zavjetu najjasnije očituje Božja volja?

Božja je volja za Njegov narod najjasnije izražena u Deset zapovijedi (Dekalog).

110. Što je to Deset zapovijedi ili Dekalog?

Deset zapovijedi su:

1. Nemoj imati drugih bogova osim mene.
2. Ne pravi sebi lika ni obličja.
3. Ne spominji uzalud ime Gospodina Boga svoga.
4. Sjeti se da svetkuješ dan odmora.
5. Poštuj oca i majku.
6. Ne ubij.
7. Ne učini preljuba.
8. Ne kradi.
9. Ne svjedoči lažno protiv svoga bližnjega.
10. Ne žudi za tuđim imanjem (Izl 20,3-17).

111. Što možemo naučiti iz Dekaloga?

Tu otkrivamo svoju dužnost, prvo prema Bogu, a potom prema bližnjima.

112. Koja je svrha Deset zapovijedi?

Deset je zapovijedi dano Božjem narodu kako bi se objasnio naš odnos s Bogom i bližnjima, uključujući obitelj i prijatelje. Budući da se ne pokoravamo zapovijedima u potpunosti, one su ogledalo koje nam pomaže da jasnije sagledamo svoj grijeh, svoju potrebu za oproštenjem i otkupljenjem (*Priručnik* ¶128.1).

113. Što je grijeh?

Grijeh je svojevrijedno kršenje poznatoga zakona od strane moralno odgovorne osobe (1. Iv 3,4). Grijeh se može činiti aktivno ili pasivno, činjenjem, propustom ili zamenarivanjem (J. Gregory Crawford, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 500). U najširem smislu,

grijeh je bilo koje djelovanje ili namjera protivna Božjem zakonu. Traženje je to vlastite, umjesto Božje volje. Grijeh je kršenje Božje ljubavi, a posljedica je prevlast grijeha nad nama samima, koja nam oduzima slobodu.

Čl. 5. Grijeh

Osobni je grijeh namjerno kršenje neke od Božjih zapovijedi. Samo onaj tko je moralno sposoban shvatiti svoje djelovanje sposoban je i počiniti osobni grijeh. Grijesi nisu isto što i pogreške, neuspjesi, propusti, slabosti ili ostale nenamjerne mane, koje su rezultat naše iskvarene ljudske prirode. Međutim, stavovi i reakcije koji su suprotni Duhu Svetome predstavljaju grijeh. Nazivamo ih grijesima duha. Osobni je grijeh zapravo kršenje zakona ljubavi i odsustvo vjere u Isusa Krista.

Osobni grijeh: Matej 22,36-40 (i 1. Ivanova 3,4); Ivan 8,34-36; 16,8-9; Rimljanima 3,23; 6,15-23; 8,18-24; 14,23; 1. Ivanova 1,9-2,4; 3,7-10

114. Što je sloboda?

Sloboda predstavlja mogućnost izbora između dobra i zla. Međutim, ljudska volja, oštećena Padom, više nije u stanju slobodno odabrati između dobra i zla. Kroz Kristovu transformaciju naša se volja oslobađa za vjeru izravnim djelovanjem Božje milosti. Jedino su tada vjernici u stanju činiti dobro. Ako stanemo na stranu dobra, to jača našu moralnu savjest i potiče vrlinu.

115. Kakva je veza između milosti i ljudske slobode?

Sveti Duh oslobađa našu volju od robovanja grijehu i omogućava aktivni, poslušni odgovor. U našoj veslijanskoj i nazarenskoj tradiciji, milost Duha nazivamo „prethodna milost“. Milost potiče težnje ljudske volje koja je slobodna od grijeha, traži suradnju volje kroz poslušnost te u konačnici vodi vjernika prema njegovom ili njezinom savršenstvu u ljubavi (Temeljna načela vjere, čl. 7).

116. Što je to moralna savjest?

Moralna je savjest plod prethodne milosti, jer čovjeku omogućava da razumije moralne implikacije i odgovornost za svoje ponašanje. obraćajući sve više pozornost na svoju moralnu savjest, čovjek postaje sve osjetljiviji na glas Duha Svetoga.

117. Koji su pozitivni plodovi Deset zapovijedi?

Deset nam zapovijedi ne ukazuju samo na grijeh, nego ako ih vršimo i ako im se pokoravamo, omogućavaju nam život obilježen vrlinama. Vrline nas navode da činimo ono što je dobro (Fil 4,8). Djelovanje Svetoga Duha u životu vjernika osnažuje ih da čine dobro i donose plod Duha.

118. Što je plod Duha Svetoga?

Plod Duha Svetoga obuhvaća posvećenu narav srca pročišćenog ljubavlju, koja je prema Pavlovu Hvalospjevu ljubavi (1. Kor 13), najveća vrлина. Plod Duha je plod Krista obrađen Duhom Svetim i očitovan ljubavlju, izražen radošću, mirom, strpljenjem, ljubaznošću, dobrotom, vjernošću, blagošću i samokontrolom (Gal 5,22-23).

119. Kako se Stari savez odnosi prema planu spasenja?

Iako je Stari savez, ili Stari zakon, bio svet i dobar, bio je nesavršen zato što nije mogao proizvesti snagu i milost Duha da bi mu se moglo podložiti (Heb 9,9-10).

120. Kako je Novi savez povezan s planom spasenja?

Novi je savez Radosna vijest ili Evanđelje, sažeto u najvećoj zapovijedi: „Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom i svom pameću svojom“ „a svoga bližnjega kao samog sebe“ (Lk 10,27; Pnz 6,5; Lev 19,18). Konačni izraz najveće zapovijedi su Kristove posljednje riječi upućene učenicima u Gornjoj sobi, u noći kada je izdan: „Ljubite jedni druge, kao što sam vas ja ljubio“ (Iv 15,12). Za razliku od Staroga saveza, Novi savez pokreće našu nutrinu ne samo na poslušnost nego i na to da duboko čeznemo ispuniti zakon ljubavi (Ez 11,19-20). Samo djelovanje Duha Svetoga, kroz prethodnu milost, pokajanje, očuvanje vjere, obnovu, opravdanje, usvojenje i posvećenje, čini takvu ljubav mogućom (Iv 14,15-16).

121. Što je opravdanje?

Opravdanje „prikazuje spasenje kao djelovanje kojim nas Bog postavlja u stanje pravednosti, vrlinom Kristove krvi, Kristovom poslušnošću i našom vjerom, koja je također Božji dar“. Stoga je naše opravdanje Božje djelovanje na dva načina – Bog nas proglašava, ali i čini pravednima, i to zato što smo Kristovom smrću na križu pomireni s Bogom (Rim 5,10; Ef 2,16; Kol 1,22). Opravdanje, koje je moguće milošću Duha Svetoga, predstavlja početak osobnog odgovora vjere u Kristu i njegove ili njezine suradnje s milošću Duha Svetoga (vidjeti Samuel M. Powell, *Global Wesleyan Dictionary of Theology*, 480).

Čl. 9. Opravdanje, obnova i prihvatanje

Opravdanje. Vjerujemo da su svi koji vjeruju u Isusa Krista i prihvaćaju ga kao Gospodina i Spasitelja opravdani. To znači da im Bog uvijek oprašta krivicu i oslobađa ih kazne za grijeh. Prihvaća ih kao pravednike.

Obnova. Vjerujemo da Bog uvijek obnavlja one koji se pokaju i prihvate Isusa kao Gospodina i Spasitelja. Daje im novi duhovni život i novu moralnu narav (savjest). To se zove „novo rođenje“. Takav novi život jest život vjere, ljubavi i poslušnosti Bogu.

Prihvatanje. Vjerujemo da Bog uvijek opravdava i obnavlja nove vjernike prihvaćajući ih u Božju obitelj.

Ove tri stvari - opravdanje, obnavljanje i prihvatanje - događaju se u isto vrijeme. Ovisi o pokajanju i vjeri u Krista. Duh Sveti nam je svjedok da je Bog sve to izvršio.

Luka 18,14; Ivan 1,12-13; 3,3-8; 5,24; Djela 13,39; Rimljanima 1,17; 3,21-26, 28; 4,5-9, 17-25; 5,1, 16-19; 6,4; 7,6; 8,1, 15-17; 1. Korinćanima 1,30; 6,11; 2. Korinćanima 5,17-21; Galaćanima 2,16-21; 3,1-14, 26; 4,4-7; Efežanima 1,6-7; 2,1, 4-5; Filipljanima 3,3-9; Kološanima 2,13; Titu 3,4-7; 1. Petrova 1,23; 1. Ivanova 1,9; 3,1-2, 9; 4,7; 5,1, 9-13, 18

Čl. 10. Kršćanska svetost i potpuno posvećenje

Vjerujemo da je posvećenje način kako Bog djeluje mijenjajući vjernike da postanu sve više nalik Kristu. Tijekom vremena Božja se milost ispunjava uz pomoć Svetoga Duha. Sve počinje obnovom, koja se događa u isto vrijeme kad i opravdanje. To se naziva "početno posvećenje". Proces se nastavlja u smjeru cjelovitoga posvećivanja i djelovanja Duha Svetoga sve do potpunoga usavršavanja vjernika. Završava slavom, kada predstavljamo cjelovitu sliku Sina.

Vjerujemo da nakon obnove slijedi Božje djelovanje kojim vjernici bivaju oslobođeni izvornoga grijeha i dovedeni u stanje potpune predanosti i svete poslušnosti Bogu. To je usavršeni oblik ljubavi koji nazivamo „potpuno posvećenje“.

Popuno se posvećenje ispunjava krštenjem u Duhu Svetome. Ono također predstavlja ispunjenje Duhom Svetim. Sadržava dva iskustva: čišćenje srca od svakoga grijeha i trajnu prisutnost Svetoga Duha koja vjerniku omogućava da dostojno služi Bogu i živi pobožan život.

Potpuno je posvećenje moguće zbog Isusove smrti. Događa se trenutno, uz pomoć milosti i kroz vjeru. Prethodi mu potpuna predanost vjernika Bogu, koja se još naziva "cjelovito predanje". Sveti Duh svjedoči našem duhu da je očistio i ispunio naša srca.

Ovo je iskustvo poznato pod različitim nazivima i ispoljava se kroz različite doživljaje, kao što su kršćanska savršenost, savršena ljubav, čistoća srca, krštenje Duhom Svetim, ispunjenje Duhom Svetim, punina blagoslova i kršćanska svetost.

Vjerujemo da postoji jasna razlika između čistoga srca i zreloga ljudskog karaktera. Čisto srce događa se trenutno i proizlazi iz potpunoga posvećenja, dok je zreo karakter posljedica dužega procesa duhovnoga rasta čovjeka.

Vjerujemo da osoba koja je potpuno posvećena posjeduje pobožnu želju da raste u milosti kao Kristov učenik. Rast se ne događa sam od sebe, već treba biti pažljivo vođen kroz primjenu odabranih duhovnih disciplina i usmjeren na razvijanje kristolikoga karaktera i osobnosti. Oni koji se ne trude oko svojega duhovnog rasta izlažu se opasnosti da pokvare svoje svjedočanstvo, a Božja milost u njihovim životima može biti obezvrjeđena, čak i izgubljena.

Sudjelujući u djelima milosti kao što su zajedništvo, duhovne discipline i sakramenti Crkve, vjernici rastu u milosti i odanosti Bogu i bližnjemu.

Jeremija 31,31-34; Ezekiel 36,25-27; Malahija 3,2-3; Matej 3,11-12; Luka 3,16-17; Ivan 7,37-39; 14,15-23; 17,6-20; Djela 1,5; 2,1-4; 15,8-9; Rimljanima 6,11-13, 19; 8,1-4, 8-14; 12,1-2; 2. Korinćanima 6,14-7,1; Galaćanima 2,20; 5,16-25; Efežanima 3,14-21; 5,17-18, 25-27; Filipljanima 3,10-15; Kološanima 3,1-17; 1. Solunjanima 5,3-24; Hebrejima 4,9-11; 10,10-17; 12,1-2; 13,12; 1. Ivanova 1,7, 9

„Kršćanska savršenost,“ „savršena ljubav“: Ponovljeni zakon 30,6; Matej 5,43-48; 22,37-40; Rimljanima 12,9-21; 13,8-10; 1. Korinćanima 13; Filipljanima 3,10-15; Hebrejima 6,1; 1. Ivanova 4,17-18a „Čistoća srca“: Matej 5,8; Djela 15,8-9; 1. Petrova 1,22; 1. Ivanova 3,3

„Krštenje Duhom Svetim“: Jeremija 31,31-34; Ezekiel 36,25-27; Malahija 3,2-3; Matej 3,11-12; Luka 3,16-17; Djela 1,5; 2,1-4; 15,8-9

„Punina blagoslova“: Rimljanima 15,29

„Kršćanska svetost“: Matej 5,1-7,29; Ivan 15,1-11; Rimljanima 12,1-15,3; 2. Korinćanima 7,1; Efežanima 4,17-5,20; Filipljanima 1,9-11; 3,12-15; Kološanima 2,20-3,17; 1. Solunjanima 3,13; 4,7-8; 5,23; 2. Timoteju 2,19-22; Hebrejima 10,19-25; 12,14; 13,20-21; 1. Petrova 1,15-16; 2. Petrova 1,1-11; 3,18; Judina 20-21

122. Kako razumijemo posvećujuće djelo Božje milosti?

Milost je Božji dar koji nas uvodi u zajedništvo s Trojstvom i omogućuje nam da živimo u ljubavi. Također, nazivamo je posvećujuća milost jer nas posvećuje (odvaja i čisti). Nadnaravna je jer u potpunosti ovisi o Božjoj volji i nadmašuje našu sposobnost potpunoga razumijevanja Božje milosti. Ova se milost ostvaruje ispunjavanjem Duhom Svetim i "jednim iskustvom obuhvaća očišćenje srca od grijeha i trajnu prisutnost Duha Svetoga." (Temeljna načela vjere, čl. 10)

123. Jesu li svi pozvani na kršćansku svetost?

Svaki koji vjeruje u Krista pozvan je na kršćansku svetost. Punina kršćanskoga života i savršenstvo ljubavi dolazi od intimnog zajedništva s Kristom, u njemu, sa Svetim Trojstvom. Razumijemo da put do kršćanske svetosti ide kroz križ i potpuno se ostvaruje o konačnom uskrsnuću, kada Bog bude sve u svemu (Temeljna načela vjere, čl. 10).

124. Zašto je dosljedan moralni život u svetosti ključan za propovijedanje Evandjelja?

Jer, kada je životni stil vjernika usklađen s Gospodinom Isusom, tada i druge privlače vjeri u Boga. Takvi će izgraditi Crkvu, svjedočeći integritetom, vršeći zapovijedi, ubrzavajući dolazak Božjega pravednog kraljevstva (2 Pet 3,11-12) i otkrivajući radost vječnoga života.

125. Što moramo činiti da dobijemo vječni život?

Kada su Isusa pitali što mladić treba činiti da bi dobio vječni život, on je odgovorio da treba vršiti zapovijedi. No još je dodao: "Dođi, slijedi me" (Mt 19,17,21). Slijediti Isusa znači živjeti kao što je on živio. Stari zavjet, ili zakon, nije ukinut Kristovim novim savezom, nego je ponovno otkriven u Onome koji u sebi savršeno ispunjava zapovijedi (Mt 5,17).

126. Na što se odnosi pojam "Dekalog?"

Dekalog znači "deset riječi" (Izl 34,28) i sažima Zakon koji je Bog kroz Mojsija dao izraelskom narodu. Dekalog zapovijeda ljubav prema Bogu (prvih četiri zapovijedi) i ljubav prema bližnjemu (drugih šest zapovijedi). Riječ je o vjernikovim osobnim smjernicama za život oslobođen ropstva grijehu.

127. Što mislimo kada kažemo da je Dekalog organska cjelina?

Smatramo da Deset zapovijedi čine nerazdvojnu cjelinu. Svaka zapovijed upućuje na ostale zapovijedi i na Dekalog u cjelini.

128. Kako je moguće vršiti zapovijedi?

Zapovijedi možemo vršiti zbog Krista, bez kojega ne možemo učiniti ništa. On nam daje snagu da ih možemo vršiti u posvećujućoj milosti, kroz dar Duha Svetoga (Iv 15,5; Fil 4,13).

129. Koja je prva zapovijed i koje je njezino značenje?

Prva zapovijed glasi: „Ja sam Gospodin, tvoj Bog... Nemoj imati drugih bogova osim mene“ (Izl 20,2-3). Naša je prva obveza ljubav i poslušnost Bogu te da naše bližnje dovedemo do toga da ga također ljube i slušaju. Ova zapovijed zabranjuje idolopoklonstvo, praznovjerje, politeizam, ateizam i sve ostale oblike nereligijske duhovnosti. Samo „Ja sam koji Jesam“ zaslužuje obožavanje kao Gospodar svega što postoji, a mi mu uzvraćamo ljubavlju i poštovanjem.

130. Koja je druga zapovijed i koje je njezino značenje?

Druga zapovijed glasi: „Ne pravi sebi lika ni obličja“ (Izl 20,4). Ništa u našem životu ne smije zauzeti Božje mjesto, niti smijemo obožavati išta što je stvorio čovjek. Idol je sve što zasjenjuje Boga, jer samo Bog može biti žarište našeg posvećenja i obožavanja.

131. Koja je treća zapovijed i kako razumijemo njezino značenje?

Treća zapovijed glasi: „Ne uzimaj uzalud ime Jahve, Boga svoga“ (Izl 20,7). Naša je dužnost iskazati poštovanje Božjem svetom imenu, hvaleći ga i uzdižući u slavljenju. Ova zapovijed pretpostavlja zazivanje Božjeg imena samo u svete svrhe. Neprimjereno korištenje Božjega svetog imena je bogohuljenje i kršenje obećanja zadanih u savezu s Bogom.

132. Koja je četvrta zapovijed?

Četvrta zapovijed glasi: „Sjeti se da svetkuješ dan odmora“ (Izl 20,8; *Priručnik* ¶121.2). Sjećamo se dana odmora, kada je Bog blagoslovio sedmi dan stvaranja. Također, sjećamo se Božjeg oslobođenja Izraela egipatskoga ropstva i davanja zakona, kada je Bog sklopio savez sa svojim narodom. Nadalje, slavimo uskrснуće našega Gospodina Isusa Krista i pobjedu koju je izvojevao nad svim zemaljskim zlom.

133. Koja je peta zapovijed i kako se odnosi na nas?

Peta zapovijed glasi: „Poštuj oca i majku“ (Izl 20,12). Zahtijeva da poštujemo svoje roditelje i častimo njihovu Bogom uspostavljenu ulogu autoriteta i odgovornosti. Zapovijed također podrazumijeva zakonsko reguliranje braka i obiteljskoga života, ali prije svega upozorava djecu da svojim roditeljima iskazuju poštovanje, kao sastavni dio svoga poštovanja prema Bogu. Odrasla djeca imaju posebnu obavezu pružiti svojim ostarjelim roditeljima svaku vrstu podrške koju zatrebaju.

134. Obavezuje li peta zapovijed i roditelje prema djeci?

U petoj se zapovijedi daje duhovna važnost obitelji prema Božjim mjerilima. Također, ističe se važnost Crkve kao obitelji, budući da je riječ o prvoj zajednici vjernika kojoj pripada dijete. Roditelji nose jedinstvenu odgovornost za odgoj i obrazovanje svoje djece, imajući u vidu da su ona djeca nebeskog Oca.

135. Koja je šesta zapovijed i koje je njezino značenje danas?

Šesta zapovijed glasi: „Ne ubij!“ (Izl 20,13). Ova zapovijed ne zabranjuje samo grijeh ubojstva s predumišljajem, ili suučesništvo u njemu, već zahtijeva i poseban pristup problemu pobačaja, eutanazije i ratovanja, u svjetlu kršćanskoga razumijevanja (vidi *Priručnik* ¶131.1, inducirani pobačaj; ¶131.5, eutanazija; ¶1903.7, rat i vojna služba).

136. Sagledavajući sedmu zapovijed, kako objašnjavamo njezino značenje?

Iako u Dekalogu čitamo: „Ne učini preljuba!” (Izl 20,14), u skladu s kršćanskom tradicijom slijedi opsežnije tumačenje Staroga i Novoga zavjeta glede seksualne čistoće. Očekuje se da svi Kristovi sljedbenici žive moralno čedne živote, izbjegavajući ne samo preljub nego i brakolomstvo, pornografiju, prostituciju, silovanje i homoseksualne odnose (*Priručnik* ¶21.2; 32).

137. Koja je osma zapovijed i što zabranjuje?

Osma zapovijed glasi: „Ne ukradi!” (Izl 20,15) i zahtijeva poštovanje tuđeg vlasništva. U širem smislu, daje na važnosti ispunjavanju ugovornih obaveza i vraćanju ukradenih stvari. Stoga, osma zapovijed ne zabranjuje samo krađu nego i nepravednu isplatu plaće, ili iskorištavanje tuđih dobara za osobni profit, svjesno uništavanje javnoga i privatnoga vlasništva, površan rad u smislu namjernoga zanemarivanja ili rastrošnosti.

138. Kakve veze ima rad s osmom zapovijedi?

Osma zapovijed povezuje krađu s bilo kojom vrstom nepoštenja i protupravnih djelatnosti. Budući da je naš rad, kao kršćana, slika Boga i Njegovog kreativnog djela, moramo biti svjesni da sve što činimo na svome radnome mjestu, a da time na bilo koji način oštećujemo svoga poslodavca ili svoje zaposlenike, može se definirati kao nepošteno, nelojalno i nepravedno (Kol 3,17,23-25).

139. Koja je deveta zapovijed i kako je izvršavamo?

Deveta zapovijed glasi: „Ne svjedoči lažno na blišnjega svoga” (Izl 20,16). Ova zapovijed zabranjuje neiskreno svjedočenje, krivokletstvo, laganje i sve oblike ogovaranja i klevetanja (*Priručnik* ¶21.2). Grijeih protiv istine zahtijeva potpunu naknadu svaki put kad drugima nanosi zlo (Kol 3,9-10).

140. Što je obuhvaćeno desetom zapovijedi?

Deseta zapovijed glasi: „Ne poželi ništa bližnjega svoga“ (Izl 20,17) i zabranjuje misli ili želje koje dovode do djelovanja koja su zabranjena sedmom i osmom zapovijedi: „Ne učini preljuba“ i „Ne ukradi“. Milošću Božjom i djelovanjem posvećujućeg Duha, kršteni je kršćanin osposobljen i osnažen da može kontrolirati neumjerene želje za stvarima koje pripadaju drugome, uključujući tuđega bračnog druga ili bilo koju vrstu tuđe imovine. Takva čistoća namjere u okviru misaonoga života kršćana nadilazi pohlepu i nekontrolirane želje za tuđim vlasništvom i dobrima.

141. Što bi trebala biti najuzvišenija želja ljudskoga srca?

Naša bi najvatrenija želja trebala biti isključivo čežnja za Bogom. Kao kršćanski hodočasnici na svome putu vjere, razumijemo da je naša istinska sreća u Onome koji nas je stvorio u ljubavi i koji nas ustrajno poziva u radost beskonačne ljubavi Svetoga Trojstva.

NAŠA NAJVEĆA
ŽELJA
TREBA BITI
ČEŽNJA ZA SAMIM
BOGOM.

GOSPODINOVA MOLITVA

142. Četvrti obrazac – Gospodinova molitva

„Bilo da mislimo ili govorimo Bogu, bilo da djelujemo ili patimo za njega, sve je molitva, jer nemamo ništa osim Njegove ljubavi i želje da mu ugodimo. Sve što kršćani čine, čak jelo i spavanje, sve je molitva, kada je učinjeno u jednostavnosti, prema Božjem redu.“ (*Wesley's Works*, 11:438)

143. Što je molitva?

Molitva je uzdizanje misli i vjerovanja u Božju prisutnost. U molitvi od Boga tražimo ono što je u skladu s Njegovom voljom. Molitva je božanski dar. Bog čezne za susretom s ljudima. Molitva proizlazi iz osobnog i živog odnosa s Gospodinom. Božji duh prebiva u srcu vjernika i „u skladu s Božjom voljom posreduje za sve svete“ (Rim 8,27) jer mi sami od sebe „ne znamo što da molimo kako treba.“ (Rim 8,26)

144. Koji su dobri primjeri molitve?

Abraham je hodao u Božjoj prisutnosti; pokazao je da je savršena molitva sazdana od slušanja i pokoravanja Bogu. Za Abrahama je molitva bila borba vjere, koja ga je dovela do toga da povjeruje u Božju vjernost, čak i u vremenima kušnje (Post 15). Mojsije je iskusio molitvu kao intimnost s Bogom „licem u lice, kao što čovjek govori s prijateljem.“ (Izl 33,11) Mojsije je ustrajno posredovao za židovski narod dok su putovali u Obećanu zemlju. Njegove molitve pretpostavljaju zagovaračku ulogu Posrednika, Isusa Krista. (1. Tim 2,5)

145. Kako Isus daje primjer življenja ispunjenog molitvom?

Sva četiri evanđelja bilježe da je Isus provodio vrijeme u molitvi. Izdvajao bi se da moli nasamo, čak i noću. Isus je molio prije odlučujućih trenutaka svoga poslanja, kao primjerice kada je proveo noć u molitvi prije negoli je izabrao svoje apostole (Lk 6,12-13). Zapravo, cijeli je Njegov život bio molitva jer je bio u stalnom zajedništvu s Ocem.

146. Koje je bilo značenje molitve tijekom Kristova mučeništva?

Tijekom agonije u vrtu i Njegovih posljednjih molitvi na križu, Isus je otkrio dubinu svoje ljubavi i povezanosti s Ocem (Iv 17). Dok se Isus pripremao za smrt na križu, kako bi otkupio izgubljeno čovječanstvo, Njegova je molitva svjedočila o ispunjavanju Očeve otkupiteljske namjere. Isus je dakle sve spasiteljske molitve koje su izmoljene tijekom ljudske povijesti donio pred nebesko prijestolje, a Otac je na njih odgovorio kada je svoga Sina uskrsnuo od mrtvih.

147. Koji su osnovni oblici kršćanske molitve?

Dobar oblik kršćanske molitve nalazimo u 1. Timoteju 2,1-2:

- slavljenje, ili doksologija
- preklinjanje, ili zahtjev
- posredovanje, ili prizivanje
- zahvaljivanje, ili blagoslov

Kršćani, zapravo, mogu slijediti Isusov primjer prihvate li cijeli život kao molitvu. John Wesley je smatrao molitvu najvažnijim sredstvom milosti i glavnu aktivnost u djelima pobožnosti (osobna svetost). Djela milosti (činjenje dobra) također su izrazi molitve. Kršćanskom molitvom vjernik traži Boga da ispuni njegove osobne potrebe, traži ostvarenje Božjega kraljevstva i posreduje za spasenje svih ljudi.

148. Koja je uloga Duha Svetoga u našoj molitvi?

Sveti Duh potiče naše molitve i ispunjava nas Božjom prisutnošću (Lk 11,13). Duh postaje glavni posrednik u našoj molitvi jer „mi ne znamo što da molimo kako treba.“ (Rim 8,26-27)

149. Zašto molitva često može biti borba?

Poziv na molitvu, koji Duh Sveti upućuje kao izraz Božje milosti, uvijek mora sadržavati naš voljni odgovor pošto se borimo protiv mnogih teškoća, a naš protivnik čini sve što je u njegovoj moći da nas od molitve odgovori. Ova borba u molitvi je duhovne prirode i doprinosi našem rastu u milosti. Trebamo naučiti moliti kroz život, jer živimo onako kako molimo.

150. Je li moguće moliti kontinuirano?

Molitva je trajna sklonost Isusovih učenika jer je on uvijek s nama (Mt 28,20). Molitva se ne može razdvojiti od kršćanskog života. (1. Sol 5,16-18)

151. Tko nam je objavio Gospodinovu molitvu?

Kada je učenik vidio Isusa kako moli, rekao mu je: „Gospodine, nauči nas moliti.“ (Lk 11,1) Tekst iz Matejeva evanđelja jedan je od najčešće korištenih tekstova u tradiciji crkvenog bogoslužja (Mt 6,9-13).

152. Zašto ovu molitvu zovemo „Gospodinova molitva“?

Zove se „Gospodinova molitva“ jer ju je Isus osobno poučavao. Ova se molitva često smatra sažetkom cijelog Evanđelja.

153. Zbog čega kažemo „naš“ Otac?

Koristeći posvojnu zamjenicu u množini „naš“, Isus je uputio na potpuno nov odnos s Bogom. Kada se molimo Ocu, obožavamo ga zajedno sa Sinom i Duhom Svetim. U Kristu, postajemo Božji narod i on je zauvijek „naš“ Bog. Također, kažemo „naš“ Otac zbog zajedništva s braćom i sestrama koji imaju „jedno srce i jednu misao.“ (Dj 4,32)

Gospodinova molitva

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje!
Dođi kraljevstvo tvoje! Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji! Kruh naš svagdanji daj nam danas! I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima svojim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.

Matej 6,9-13

154. Kako trebamo razumjeti izraz „na nebesima“?

Ove riječi ne ukazuju na posebno mjesto, već govore o Božjoj nenadmašnoj veličini. Upućuju na Božje veličanstvo, svetost i sveprisutnost. Nebesa su kuća našeg Oca i naš istinski dom, cilj vjernikova putovanja vjere. Budući da su vjernici „skriveni s Kristom u Bogu“ (Kol 3,3), oni su već građani svoje nove domovine.

155. Koja je struktura „Gospodinove molitve“?

U Gospodinovoj se molitvi Bogu, našem Ocu, upućuje sedam zaziva. Prva su tri usmjerena na Boga i ukazuju na Njegovu slavu. Oni nas na posebni način navode kako trebamo moliti za posvećenje Njegova Imena, dolazak Njegova kraljevstva i ispunjenje Njegove volje. U posljednja četiri zaziva, tražimo Božju milostivu providnost za svoje potrebe. Tražimo Boga da se brine za nas, da nam oprost, da nam pomogne u kušnjama i da nas brani od zlog đavla ili Sotone.

156. Što znači fraza „sveti se ime tvoje“?

„Svetiti“ znači učiniti svetim i ta je fraza molitva slavljenja kojom priznajemo Božje ime kao jedino vrijedno štovanja. Bog, koji nas poziva da „živimo sveti život“ (1. Sol 4,7), otkrio je svoje ime Mojsiju kao „Ja sam koji Jesam“ s namjerom da posveti svoj narod svojom trajnom prisutnošću. Božje ime posvećujemo onda kada naše osobno posvećenje prožima cijeli naš život.

157. Zašto molimo „Dođi kraljevstvo tvoje“?

Kao Crkva, molimo za konačni dolazak Kraljevstva Božjega, za Kristov povratak u slavi. Crkva također moli da Kraljevstvo napreduje na Zemlji kroz naše posvećenje u Duhu i predanje da „činimo pravicu, ljubimo milosrđe i smjerno hodimo za svojim Bogom“. (Mih 6,8, prilagođeno)

158. Zašto molimo „Budi volja tvoja, kako na nebu tako na Zemlji“?

Božja je volja da svi ljudi budu spašeni (1. Tim 2,4). Isus je došao na svijet da bi jedinu svrhu svog Oca doveo do ispunjenja. Molimo da Bog ujedini našu volju s voljom svoga Sina, kako bi se ostvario Njegov otkupiteljski plan. Molitva nam pomaže da uočimo „što je Božja volja“ (Rim 12,2) i daje nam ustrajnost da je ispunjavamo (Heb 10,36).

159. Kako trebamo razumjeti zaziv „Kruh naš svagdanji daj nam danas“?

Traženje Boga djetinjom vjerom da nam osigura dnevnu hranu, pomaže nam spoznati kako je Bog dobar. Nadalje, pošto „ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz usta Božjih“ (Mt 4,4), ovaj zahtjev potvrđuje našu glad za Riječi Božjom i potrebu za duhovnom hranom sakramenta Gospodnje večere. Također, govori o čežnji naše duše za Duhom Svetim. Ovu molitvu molimo s uvjerenjem svaki dan i tako potvrđujemo svoje pouzdanje u Božju providnost. Njegova je providnost dovoljna, na isti način kao što je *mana* bila svaki dan dovoljna Izraelcima u postinji (Izl 16). Ovaj nas zahtjev također podsjeća da živimo u vremenu „između“. Utjelovljenjem Krista, Božje je Kraljevstvo već stiglo. Svaki dan živimo u pobjedi. Ipak, tjeskobno iščekujemo Posljednji dan, kada će se Božje Kraljevstvo ostvariti u potpunosti. Stoga, iščekujemo „Janjetovu svadbenu gozbu“ (Otk 19,9) u nadolazećem Kraljevstvu.

160. Zašto molimo „Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim“?

Kada tražimo Oca da nam oprost, kažemo da smo uključeni u „sve one“ koji su „sagriješili i lišeni su Božje slave“ (Rim 3,23). Istodobno, svjedočimo Njegovoj milosti jer u Njegovu Sinu „imamo otkupljenje i oprostjenje grijeha.“ (Kol 1,14) Naše traženje dobiva odgovor samo ako smo mi sami prvi oprostili. Božja milost ulazi u naše živote samo ako naučimo oprostiti. Oprostjenje je u središtu kršćanske molitve i svetosti.

161. Što mislimo kada molimo „Ne uvedi nas u napast“?

Priznajemo svoju vjeru da nas Bog, naš Otac, neće ostaviti same u vremenima kušnje. Naša je molitva da znamo prepoznati razliku između iskušenja, koje će nam pomoći da rastemo u milosti, i kušnje koja nas zavodi u grijeh i smrt, razliku između toga da smo kušani i da pristanemo na kušnju. Ovaj nas zaziv na jedinstveni način ujedinjuje s Isusom, koji je kušnju pobijedio molitvom i Božjom Riječju (Lk 4,1-13).

162. Koji je završni zahtjev Gospodinove molitve?

Konačni je zahtjev Gospodinove molitve „Izbavi nas od Zloga“. Zli predstavlja Sotonu, „zavodnika cijeloga svijeta“ (Otk 12,9), koji „obilazi kao ričući lav, tražeći koga da poždere.“ (1. Pt 5,8)

163. Koje je značenje doksologije kojom završava Gospodinova molitva?

Doksologija znači iskazivanje slave bogu. Završetak Gospodinove molitve „Jer tvoje je kraljevstvo i moć i slava u vijekove“ često nije uključen u novije prijevode Biblije, pošto nije bio uključen ni u neke od izvornih rukopisa. Ipak, to i je dalje sasvim primjeren način iskazivanja blagoslova slavljenja i iščekivanja za sve kršćane koji sudjeluju u javnim i privatnim bogoslužjima, među svim nacionalnostima i na svakome jeziku koji poznaje Isusa Krista. Ona potvrđuje da je Kristova pobjeda potpuna jer mu je Bog „sve podložio pod noge, a njega dade za glavu nad svime u Crkvi“ (Ef 1,22). Stoga, Crkva može moliti u svim vremenima i na svim mjestima:

*„Jer tvoje je Kraljevstvo
i moć i slava u vijekove.
Amen.“*

***Naša je molitva da Bog sjedini
našu volju sa voljom svoga Sina.***

VJERUJEMO

1

U jednoga Boga
— Oca, Sina i
Duha Svetoga.

2

Da su Stari i
Novi zavjet u
cijelosti božanski
nadahnuti i
da sadrže svu
potrebnu istinu
neophodnu
za kršćansko
vjerovanje i
življenje.

3

Da su svi ljudi
rođeni s palom
prirodom, s
trajnom sklonošću
grijehu
te prema tome,
skloni zlu.

4

Da su kao takvi
okorjeli i zbog
toga beznadno
zauvijek izgubljeni.

5

Da iskupljenje
po Isusu Kristu
vrijedi za cijeli
ljudski rod. Tko
god se pokaje
i povjeruje u
Gospodina Isusa
Krista, opravdan
je, obnovljen i
spašen od vlasti
grijeha.

6

Da nakon
obnove duha
kroz vjeru u
Isusa Krista
vjernici streme
potpunome
posvećenju.

7

Da Duh Sveti
svjedoči
novome rođenju
svakoga vjernika
i njegovoj
daljnoj transformaciji
prema
potpunome
posvećenju.

8

Da će se naš
Gospodin vratiti,
da će mrtvi
uskrsnuti i da
će se dogoditi
posljednji sud.

CRKVA ISUSA IZ NAZARETA